

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Г О Д И Ш Е Н О Т Ч Е Т
за дейността
на Комисията за защита на личните данни
през 2010 година

на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод

- I. Анализ и отчет на степента на постигане на приоритетите на Комисията, залегнали в годишния отчет за 2009 година
- II. Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни
- III. Анализ и статистика на постъпилите жалби по чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД. Съдебна практика
- IV. Анализ и статистика на контролната дейност на комисията по чл. 10, ал. 1, т. 7 във връзка с чл. 12 и чл. 17б от ЗЗЛД
- V. Анализ на състоянието на българското законодателство в областта на защита на личните данни, направен въз основа на изразените от комисията становища по чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД
- VI. Анализ и статистика на исканията за решения за трансфер на лични данни
- VII. Задължителни предписания и налагане на временни забрани за обработване на лични данни
- VIII. Обучение.
- IX. Институционални връзки на Комисията с други държавни органи, независими граждански организации и медии
- X. Международна дейност
- XI. Прилагане на правото на Шенген и готовност за осъществяване на надзора по обработване на личните данни в ШИС
- XII. Административен капацитет и финансово състояние
- XIII. Цели и приоритети на КЗЛД за 2011 година

Увод

Отчетът за дейността на Комисията за защита на личните данни (Комисията) е изготвен на основание на чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни и обхваща периода от 01.01.2010 г. до 31.12.2010 г.

В началото на отчета е анализирана степента на реализиране на приоритетите на Комисията. Последователно са представени осъществяването на процеса на регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри, както и осъществяването на производствата пред Комисията и реализирането на нейните компетентности. Анализирани са състоянието на българското законодателство в областта на защитата на личните данни въз основа на изразените от Комисията становища, както и исканията за решения за трансфер на лични данни. Представени са казусите, по които Комисията е издавала задължителни предписания. Разгледано е развитието на институционалните връзки на Комисията с държавните органи, независимите граждански организации и медиите. Отразени са основните направления на международното сътрудничество и участието на Комисията в работата на международни органи и работни групи. Отделено е специално внимание на напредъка в прилагането на правото на Шенген и по готовността за осъществяване на надзора по обработването на личните данни в Шенгенската информационна система. Отчетени са административният капацитет и финансовото състояние на Комисията през годината.

I. Анализ и отчет на степента на постигане на приоритетите на Комисията, залегнали в годишния отчет за 2009 година

Първа основна цел на Комисията за 2010 г. бе успешното приключване на процеса по подготовка за прилагане на правото на Шенген и устойчивото прилагане на критериите, по които се извършва оценката за готовността на Република България за присъединяване към Шенгенското пространство. За постигането на тази цел Комисията реализира дейности в две независими едно от друго направления: ежедневно упражняване на законоустановените ѝ правомощия в областта на защитата на личните данни и предприемане на конкретни стъпки и мерки за отчитане на отправените препоръки по време на инспекцията за готовността на Република България за присъединяване към Шенген, проведена през 2009г.

Доказателство за успешно извършената работа са фактът, че Европейският парламент прие предложението за решение на Съвета на Европейския съюз от 29 юни 2010г. относно прилагането на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген във връзка с Шенгенската информационна система в Република България и в Румъния. Впоследствие бе изготвен проект на заключения на Съвета на Европейския съюз на процеса на оценка за степента на готовност на България за прилагане на всички разпоредби на достиженията на правото на Шенген и проект на Решение относно пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген в Република България и Румъния.

Друг ключов приоритет на институцията през 2010 г. бе осъществяването на пълноценна и ефективна информационно-образователна дейност сред различни целеви групи в обществото. Като се има предвид, че защитата на личните данни е провъзгласена за основно право на европейските граждани съгласно чл.8 от Хартата на основните права на Европейския съюз, повишаването на информираността на обществото по въпроси в областта на защитата на личните данни е задача с перманентен характер. За да положи основите на унифицирано и всеобхватно обучение, през 2010г. Комисията прие концепция относно провеждането на обучение в областта на защитата на личните данни.

Като основна задача в информационната дейност беше дефинирано постигането и поддържането на адекватно ниво на информираност сред българските граждани за националния и европейския режим на защита на личните данни, както и за правата и задълженията по ЗЗЛД. Реализирането на този приоритет беше постигнато в значителна степен както чрез развитието на институционалната медийна публичност

на Комисията, така и чрез осъществяването на специализирана национална информационна кампания, посветена на повишаване на информираността на гражданите за защитата на личните данни в Шенгенското пространство. Реализирането на информационната кампания, адресирана към предстоящото присъединяване на страната към Шенгенското пространство, даде възможност за разпространение на базисно познание в сферата на защитата на личните данни сред широки слоеве от населението, сред активната младежка аудитория, както и сред масовата аудитория на цялата територия на страната. Кампанията беше осъществена чрез различни комуникационни канали и носители. Беше създаден специализиран раздел в сайта на Комисията, който представя подробна правна и образователно-инструктивна информация за Шенгенската информационна система и за правата на гражданите по отношение на личните им данни, обработвани в системата. Съдържанието на този раздел беше популяризирано чрез сайтовете на държавни органи, чрез специализирана онлайн кампания, проведена в най-масови сайтове, както и чрез ресурсите на социалните мрежи и сайтовете за споделяне на съдържание. Онлайн кампанията постигна значително ниво на ефективност и допринесе за прякото достигане до гражданите на познания по специализираната правна тематика, свързана с присъединяването към Шенгенското пространство. В резултат на онлайн кампанията през периода на активно рекламиране чрез банери през месец юли са реализирани над 740 000 посещения в специализирания раздел в сайта на Комисията. Общият обем на достигнатата онлайн аудитория през втората половина на годината е над 1 милион читатели на този раздел. Информационната кампания на Комисията беше реализирана и чрез разпространяването на 20 000 броя специализирани брошури, които съдържат основна информация за правата на гражданите в ключови локации – граничните контролно-пропускателни пунктове, подразделения на Агенция „Митници“, паспортни отдели на МВР, висши учебни заведения, всички областни администрации, както и чрез партньорски организации от неправителствения сектор.

Темите от кампанията бяха представени в интервюта и коментари, излъчвани в предаванията на националните обществени медии, с което целевата информация беше разпространена с максимална степен на масовост и обхватност.

В официалния сайт и в бюлетина на КЗЛД постоянно се публикуваха материали, отразяващи събития и факти в областта на защита на личните данни.

През годината успешно функционира Център за връзка с гражданите на Комисията. Центърът отговаря на запитвания постъпили чрез телефона (средно около 1130 обаждания на месец), сайта и официалната поща на Комисията. По този начин

центърът се превърна в ефективно комуникационно средство, което работи активно и пълноценно в полза на гражданите.

Системата за електронна регистрация на администратори на лични данни (eРАЛД) позволява поддържане на публични регистри, които са свободно достъпни от за гражданите чрез официалния сайт на Комисията. Поддържат се регистри на вписаните администратори на лични данни, на администратори с отказана регистрация и на освободените от регистрация.

В изпълнение на друг основен приоритет на Комисията, бяха създадени мобилни групи за извършване на проверки по спазването на ЗЗЛД на територията на цялата страна.

В изпълнение на поставените цели през 2010 г. Комисията беше сезирана с над 322 966 искания, сигнали, жалби, проверки за спазване изискванията на закона, запитвания, заявления за вписване в регистъра на администраторите на лични данни, както и молби за консултация в областта на защита на личните данни.

II. Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни

В изпълнение на законовото си задължение, Комисията води публичен Регистър на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри.

На 16 април 2009 г., в съответствие с §3, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗЗЛД, Комисията прие срок за актуализиране на данните на администраторите на лични данни (АЛД) до 15 декември 2009 г. Поради големия брой АЛД, желаещи да актуализират данните или да подадат заявление за регистрация срокът бе удължен до 15 февруари 2010 г. През 2010 г. продължи активно процесът на актуализация на информацията в регистъра. През годината по електронен път или на хартиен носител са получени над 313 500 броя нови заявления и молби за освобождаване от регистрация.

В системата за електронна регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри (еРАЛД) са актуализирани или въведени като нови 188 687 броя документи, от които 179 849 заявления и 8 838 молби за освобождаване от задължение за регистрация на АЛД. Въпреки създадената възможност за електронна регистрация чрез специализирана услуга в официалния сайт на Комисията, на хартиен носител през 2010 г. в КЗЛД са постъпили над 108 530 броя заявления и над 62 450 молби за освобождаване от регистрация. От въведените в еРАЛД за годината заявления едва 28 736 от тях са подписани с универсален електронен подпис (УЕП). Съотношението на електронно подписаните заявления спрямо останалите е представено на фиг. 1. от приложението

Осъществен бе процес по въвеждане в еРАЛД на подадените на хартиен носител заявления и молби за освобождаване от регистрация. През отчетния период от получените на хартиен носител документи са въведени в електронната система 31 633 броя заявления за регистрация и 8 838 броя молби за освобождаване от регистрация. Същите са класирани в архивни кутии съгласно изискванията на архивния фонд.

През годината в регистъра на КЗЛД са вписани 86 644 броя администратори на лични данни, а броят на освободените от регистрация АЛД е 8 305.

Развитието на процеса на регистрация на администраторите на лични данни е илюстриран на фиг. 2 и фиг. 3. от приложението.

Когато администраторът на лични данни е заявил обработване на данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД или на данни, чието обработване съгласно решение на Комисията застрашава правата и законните интереси на физическите лица, Комисията

задължително извършва предварителна проверка преди вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 съгласно чл. 17б от ЗЗЛД. Администраторите на лични данни, подлежащи на проверка по чл. 17 б от ЗЗЛД, за 2010 г. са 3 753 бр., като се запазва тенденцията те да бъдат от отраслите здравеопазване, посредническа дейност за намиране и устройване на работа, и охранителна дейност.

Разпределението по години на администраторите на лични данни, подлежащи на проверка по чл. 17б от ЗЗЛД, е показано на фиг. 4. от приложението.

Комисията разгледа възможността за регистрацията или освобождаване от същата на управители на етажната собственост, във връзка с обработваните от тях лични данни в изпълнение на нормативно установеното им задължение съобразно разпоредбите на Закона за управление на етажната собственост (ЗУЕС). С решение, прието на свое заседание от 24 февруари 2010 Комисията освободи от задължение за регистрация управителите на етажна собственост.

През годината продължи модернизирването на системата за електронна регистрация на администратори на лични данни (ePAЛД). Модернизацията е насочена към оптимизиране обработката на постъпилите заявления на хартиен носител и работата с електронен подпис. Оптимизиран е режимът на изпълномощаване. Разработена и внедрена е нова функционалност за обработка на молби за освобождаване от регистрацията на администратори на лични данни. ePAЛД е уеб-базирано приложение, обхващащо цялостната дейност по регистрацията на администраторите на лични данни и проследява технологичния процес по одобрение или отказ на вписването им в публичния регистър. Изградената системна архитектура и използването на доверителни вериги за сървърите, повишават надеждността на системата и информационната ѝ сигурност. Системата за електронна регистрация на администратори на лични данни (ePAЛД) позволява поддържаните публични регистри да бъдат достъпни в интернет. На интернет страницата на Комисията се поддържа списък на администраторите на лични данни, които са освободени от регистрацията в регистъра на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри.

III. Анализ и статистика на постъпилите жалби по чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД. Съдебна практика

Една от формите за осъществяване на контрол за спазването на нормативните актове в областта на защитата на лични данни и защитата на правата на физическите лица при или по повод обработване на лични данни е разглеждането на жалби, подадени по реда на чл. 38, ал. 1 от Закона за защита на личните данни.

През 2010 г. Комисията е сезирана с 221 броя жалби, подадени от физически лица, съдържащи твърдения за нарушени права по Закона за защита на личните данни. Посоченият брой жалби е близо 100% по-голям от броя на жалбите, с които е била сезирана Комисията през 2009 г. Това обстоятелство не се дължи на повишаване на нарушенията при обработване на лични данни от страна на администраторите на лични данни, а на повишената гражданска инициатива и позицията на физическите лица да сигнализират компетентните органи с цел защита на предвидените им от закона права.

При част от жалбите, след предприемане на действия за изясняване на случая от страна на Комисията, физическите лица правят отказ от съответната жалба с оглед удовлетворяването на техните претенции от страна на администратора на лични данни през времето на административното производство.

Наблюдава се повишаване на броя на жалбите, подадени по електронен път без наличие на електронен подпис. При тези случаи адресатите се уведомяват за техните права с оглед практиката на Комисията за конкретния случай, като им се указва реда за сезиране на Комисията. Въпреки, че Комисията има практика да се самосезира, като наказващ орган, спазването на условията за нейното сезиране е в пряка връзка с устойчивостта на съответните актове.

При голяма част от получените по електронен път писма до Комисията, се споделят притеснения с оглед обработването на лични данни, което води до извода, че администраторите на лични данни често пренебрегват задължението си по чл. 19 от ЗЗЛД да уведомяват по подходящ начин съответното физическо лице, от което се събират данните, за целите на обработването на личните данни, получателите или категориите получатели, на които могат да бъдат разкрити данните, за задължителния или доброволния характер на предоставяне на данните и последиците от отказ за предоставянето им, както и за правото на достъп и правото на коригиране на събраните данни.

Наблюдава се и тенденция за повишаване на броя жалбите, свързани с обработване на лични данни чрез тяхното разпространение в интернет.

С оглед характера на постъпилите през 2010 г. жалби и качеството на съответния администратор на лични данни, жалбите могат да се класифицират по следните категории

**Администратори на лични данни от публичния сектор – 40 жалби,
в това число:**

- Централни органи на изпълнителната власт: 20 жалби;
- Органи на местното самоуправление: 16 жалби;
- Органи на досъдебното производство 4 жалби.

В сравнение с 2009 г., когато жалбите срещу администратори на лични данни от публичния сектор са 28 бр., то през 2010 г. увеличението им е с 42,8 %. Двойно е увеличението при жалбите срещу администратори на лични данни – органи на местното самоуправление. За отчетната година не са постъпвали жалби, насочени срещу органи на съдебната власт, като са постъпили четири жалби, насочени срещу органи на разследването и досъдебното производство. При два от случаите е установено обработване на лични данни, несъответстващо на законоустановените правила. С оглед характера на несъответствието Комисията е издала задължителни предписания, които са изпълнени в срок.

Специфичен казус, който се наблюдава при горната категория жалби, е свързан с обявяването на информация, съдържаща лични данни в Търговския регистър, по партида на търговско дружество, която е преценена от Комисията като надхвърляща целите за създаването и функционирането на регистъра, както и обработена без да е налице условие за допустимост.

На следващо място следва да се посочи случай, при който, с оглед действащото законодателство, на физическо лице, регистрирано по Булстат през 2009 г., е присъдена идентификация по Закона за данък добавена стойност, възпроизвеждаща единния граждански номер. В този случай Комисията приема, че извършената регистрация, която по своята същност представлява обработване на лични данни, според дефиницията на §1, т.1 от ДР на ЗЗЛД, е неправомерна. Поради това Комисията е издала задължително предписание регистрацията по ЗДДС да бъде извършена с идентификатор по Булстат.

От приключилите административни производства срещу администратори на лични данни от публичния сектор едва 30% от жалбите Комисията приема за

основателни. Следва да се отбележи, че през 2010 г. значително са се увеличили жалбите, подадени срещу министъра на вътрешните работи в качеството му на администратор на лични данни, свързани с наличие на полицейска регистрация.

Разпределението на жалбите срещу администратори на лични данни от частния сектор е следното:

сектор „Медии“	8 жалби;
сектор „Здравеопазване“	7 жалби;
сектор „Телекомуникации, информационно общество“	63 жалби;
сектор „Финансови, кредитни, лизингови и осигурителни услуги“	34 жалби;
сектор „Услуги на директния маркетинг“	6 жалби;
сектор „Трудов“	8 жалби
Интернет	5 жалби
Политически партии и коалиции	1 жалба.
Други.....	27 жалби

Впечатление прави рязкото увеличаване на жалбите, насочени срещу обработване на лични данни от администратори на лични данни в телекомуникационния сектор. Основно физическите лица се оплакват от предоставянето на личните им данни на трето лице с цел събиране на задължения. Като нова практика се наблюдава цедирането на задължения, като задължението по чл. 99 от Закона за задълженията и договорите за уведомяване на длъжника се прехвърля от цедента на цесионера. Тази практика среща неподготвени физическите лица да разберат, че личните им данни вече са предоставени на трето лице – цесионер. Доколкото прехвърлянето на задължения е правна възможност и сделка, в тези случаи комисията приема, че предоставянето на лични данни на длъжника е свързано с действията по прехвърляне на конкретното задължение. От своя страна оспорването на действията по осъществяване на сделката следва да е подчинено на правилата за решаване на спорове по общия ред.

Наблюдава се повишаване на броя на жалбите по отношение на обработване на лични данни от администратори на лични данни, осъществяващи услуги на директния маркетинг. Следва да се отбележи, че търговците от този сектор, предоставяйки лични данни за целите на директния маркетинг често нарушават правото на физическото лице по чл. 34а от Закона за защита на личните данни да бъде уведомено, преди

личните му данни да бъдат разкрити за пръв път на трети лица или използвани от тяхно име за целите на директния маркетинг като му бъде предоставена възможност да възрази срещу такова разкриване или използване.

Значително е увеличението на жалби относно непредоставяне на достъп до лични данни, включително и относно наличието на мълчалив отказ от страна на администратора на лични данни. Наблюдават се случаи, при които физическото лице едновременно с подаване на заявление за достъп пред съответния администратор на лични данни, подава информация за наличието на такова заявление и пред Комисията. Това решение на физическите лица действа дисциплиниращо по отношение на администраторите на лични данни, като комисията осъществява „контрол в реално време“ по отношение действията на администратора на лични данни.

Най-често от правото си на достъп до лични данни физическите лица се възползват по отношение на администратори на лични данни от сектор „здравеопазване“.

През 2010 г. по постъпилите жалби Комисията се е произнесла с 115 административни акта, като с 10 от тях административното производство е спряно на основание чл. 54 от Административно-процесуалния кодекс, поради наличие на образувано производство, което е преюдициално по отношение на производството пред Комисията.

Комисията се е произнесла по 15 жалби, налагайки административни наказания на съответните администратори на лични данни, а по 10 жалби е издала задължителни предписания. В производство по налагането им са три административни наказания в размер общо на 19 100 лв.

Наложените наказания са на обща стойност 134 000 лв. и са за нарушения, както следва:

- за нарушение на чл. 2, ал. 2, т. 3 от ЗЗЛД (принципа за пропорционалност на обработваните лични данни) –наложени административни наказания на трима администратора на лични данни от телекомуникационния сектор, или с дейност, свързана с предоставяне на електронни съобщителни услуги, на обща стойност 41 000 лв.

- за нарушение на чл. 2, ал. 2, т. 2 от ЗЗЛД (принципа за обработване на лични данни за конкретни, точно определени и законни цели) – наложено едно административно наказание в размер на 12 000 лв.

- за нарушение на чл. 34а, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД (задължението на администратора на лични данни да уведоми физическото лице, преди личните му

данни да бъдат разкрити за пръв път на трети лица или използвани от тяхно име за целите на директния маркетинг) – наложени две административни наказания на администратори на лични данни от сектора на директния маркетинг общо в размер на 25 000 лв.

- за нарушение на чл. 34а, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД (задължението на администратора на лични данни да предостави възможност на физическото лице да възрази срещу обработването на личните му данни за целите на директния маркетинг) наложено едно административно наказание на администратор на лични данни от банковия сектор в размер на 5 000 лв.

- за обработване на лични данни без да е налице условие за допустимост по чл. 4 от ЗЗЛД – наложени четири административни наказания в общ размер на 37 000 лв.

- за нарушение на чл. 23, ал. 1 от ЗЗЛД (задължението на администратора на лични данни да предприеме необходимите технически и организационни мерки, за да защити данните от случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване) – наложени две административни наказания в размер на 3 000 лв.

- за нарушение на чл. 3, ал. 4 от ЗЗЛД (задължение на администратора на лични данни да осигурява спазването на изискванията на чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД) – едно административно наказание в размер на 500 лв.

Решенията, с които са наложени административни наказания са предмет на съдебен контрол, поради тяхното обжалване.

До края на 2010 г. са обжалвани пред Върховния административен съд 27 от издадените от Комисията през 2010 г. решения. Десет от съдебните производства са образувани по жалба на физическото лице, сезирало Комисията. Четири от съдебните производства са прекратени поради невнасяне на дължимата държавна такса .

В своята практика Комисията изцяло се ръководи от практиката на Върховния административен съд, която в някои случаи е създадена във връзка с наличие на непълнота в законодателството. Подобен пример може да се даде с налагането на административно наказание заедно с решението на Комисията, издадено по жалба, подадена по реда на чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД. През 2009 г., както и в началото на 2010 г. в съответното решение, при установено нарушение на Закона за защита на личните данни, не се индивидуализираше по вид и размер административното наказание, като с оглед разпоредбата на чл. 43 от ЗЗЛД се препращаше към Закона административните

нарушения и наказания. С оглед на практиката на Върховният административен съд с решенията на Комисията при установено нарушение се дефинира както вида на административното наказание, така и неговия размер. Посочения подход осигурява обжалването на съответните решения на Комисията изцяло пред Върховният административен съд в двуинстанционно съдебно производство.

IV. Анализ и статистика на контролната дейност на комисията по чл. 10, ал. 1, т. 7 във връзка с чл. 12 от ЗЗЛД

Редът и методите за осъществяване на цялостната контролна дейност се уреждат с разпоредбите на Закона за защита на личните данни, Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация (ПДКЗЛДНА), Наредба № 1/07.02.2007 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни (Наредбата), Инструкцията за контролната дейност и Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

През отчетния период Комисията развива контролна дейност в следните направления:

- анализира текущо дейността на администраторите за спазване на нормативните актове по защита на личните данни;
- подпомага администраторите с консултации и указания по спазване на нормативните актове, по предприемане на мерки за защита на обработваните лични данни;
- осъществява пряк контрол на администраторите на лични данни в публичния и частен сектор;
- налага санкции по реда на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) за нарушаване на ЗЗЛД.

Контролът се осъществява пряко от Председателя и от членовете на комисията, които се подпомагат от специализирана администрация. Съгласно чл. 26 от ПДКЗЛДНА, Дирекция “Правни производства и надзор” (ППН), чрез своето структурно звено – отдел “Контрол и административно-наказателни производства” подпомага контролната дейност на комисията. Дейността обхваща извършването на проверки на администратори на лични данни за изясняване на факти и обстоятелства и събиране на доказателства.

Проверките представляват съвкупност от действия и мерки, предназначени да осигурят законосъобразно и ефективно обработване и защита на лични данни.

Целта на проверките е установяване на:

- основанието за обработване на лични данни;
- реда за водене на регистъра за лични данни;
- целите, за които се обработват личните данни;
- пропорционалността, точността и актуалността на данните;

- съответствието на степента на защита на обработваните данни с Наредбата.

Контролът се осъществява чрез извършване на предварителни, текущи и последващи проверки. Всяка проверка приключва с изготвяне на констативен акт, а при установяване на административно нарушение на разпоредби от ЗЗЛД, се образува административно наказателно производство по реда на ЗАНН.

Общ брой извършени проверки - 1537, от тях:

- предварителни – 1432,
- текущи – 93,
- последващи – 12.

За сравнение: през 2009 г. са приключени общо 698 бр. проверки, а през 2008 г. – 437 бр. (*фиг. 5 от приложението*).

От тези данни е видно, че отново най-голям е броят на предварителните проверки, извършвани на основание чл. 12, ал. 2 от ЗЗЛД. През 2010 г. са извършени 1537 бр. проверки, в резултат на което са съставени 1511 бр. констативни акта, а 26 проверки са приключили само със съставянето на актове за установяване на административни нарушения.

1. Проверки на администратори на лични данни

1.1. Предварителни проверки

Съгласно разпоредбата на чл. 17б от ЗЗЛД, те се извършват задължително преди вписване на АД в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД в случаите, когато администраторът е заявил обработване на специално защитените данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД или на данни, чието обработване съгласно решение на комисията застрашава правата и законните интереси на физическите лица.

Предварителните проверки имат за цел установяване на предприетите от администраторите на лични данни технически и организационни мерки при обработване на лични данни и допустимия вид защита и съответствието им с изискванията на Наредбата.

През 2010 г. са извършени общо 1432 бр. предварителни проверки срещу 658 бр. за 2009 г. и 437 бр. за 2008 г.

От извършените предварителни проверки за 2010 г., 1403 са приключили с предложение за вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, а 28 са приключили с прекратяване на производството по регистрацията в резултат на прекратена дейност на администратора на лични данни. Има издадено 1 задължително предписание като след неговото изпълнение администратора на лични данни е вписан в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД.

Значителното увеличение на този вид проверки е резултат от проведената в края на 2009 г. и началото на 2010 г. по инициатива на КЗЛД актуализация на регистрацията по чл. 18, ал. 3 от ЗЗЛД в Регистъра на администраторите на лични данни и водените от тях регистри, поддържан от КЗЛД.

Основен проблем при извършване на този вид проверки е свързан с осъществяване на кореспонденция с АД с цел изискване на необходимите документи за приключване на проверката. Най-честите причини за това са непотърсена кореспонденция, промяна на адреси, неточности в подадените заявления, както и не изпращане на изискваните документи, след надлежно получено писмо.

1.2. Текущи проверки

Макар и значително по-малко на брой, но с по-голяма правна сложност са текущите проверки по чл. 12, ал. 3 от ЗЗЛД. През 2010 г. са извършени 93 бр. такива проверки, срещу 29 бр. за 2009 г.

Съгласно закона тези проверки се извършват по молба на заинтересовани лица, както и по инициатива на комисията въз основа на приет от нея месечен план за контролна дейност.

В началото на 2010 г., КЗЛД прие "План за извършване на текущи проверки по инициатива на КЗЛД за 2010 г.". Той е насочен към повишаване ефективността от контролната дейност на комисията на базата на по-нататъшното ѝ административно укрепване, подобряване организацията на контрола, усъвършенстване на формите за консултиране на администраторите на лични данни и физически лица.

Основните задачи на плановете проверки са свързани с изпълнения на задълженията на администраторите на лични данни по чл. 17, ал. 1 от ЗЗЛД, чл. 19, ал. 1 от ЗЗЛД, чл. 23, чл. 25 от ЗЗЛД, както и установяване на предприетите технически и организационни мерки за защита на личните данни и съответстват ли те на нивата на защита съгласно Наредбата. Проверките обхващат основно регистри, съдържащи

лични данни на физически лица, клиенти (контрагенти) на администраторите, съобразно основния им предмет на дейност.

В съответствие с приетите в плана критерии бяха определени за извършване проверки на 44 администратори на лични данни в различни сектори от общественоекономическия живот.

Бяха извършени проверки на 9 авиопревозвача, 25 администратора на лични данни с предмет на дейност в областта на хотелиерството, както и администратори, чиято дейност е с висока обществена и социална значимост – например извършените планови проверки в администрацията на Народното събрание, Областна администрация – Бургас, „Български пощи“ АД и др.

За резултатите от приключилите планови проверки са съставени 31 констативни акта, издадени са 2 задължителни предписания и са съставени 13 акта за установяване на административни нарушения.

В изпълнение на решение на Съвместния надзорен орган „Митници“ на Европейския съюз и Решение на КЗЛД, екип от Комисията извърши комплексен одит за сигурността на данните, обработвани в Агенция „Митници“ в Република България в съответствие с предоставения от надзорния орган „Въпросник за комплексен одит на сигурността на данните“. Въпросника, с направените от експертния екип оценки беше предоставен на съвместния надзорен орган „Митници“ на Европейския съюз, като едновременно с това за резултата от одита бяха уведомени г-н Симеон Дянков – зам. министър - председател и министър на финансите и Ваньо Танов- директор на Агенция „Митници“.

1.3. Последващи проверки

Третият вид проверки са тези по чл. 12, ал. 4 от ЗЗЛД, а именно последващи проверки, които се извършват във връзка с изпълнение на решение или на задължително предписание на КЗЛД, както и по нейна инициатива след подаден сигнал.

През 2010 г. са извършени 12 бр. последващи проверки, срещу 11 бр. за 2009 г. и 19 бр. за 2008 г. (*фиг. 6 от приложението*).

Във връзка със специфичните условия, в които се обработват личните данни, е направено диференцирано разграничение по сектори. В изпълнение на своята дейност през 2010 г. Комисията извърши следните проверки по сектори:

1	здравеопазване	931
2	търговия и услуги	273
3	образование	50
4	социални дейности	42
5	туризъм	41
6	строителство и архитектура	34
	транспорт	23
7	телекомуникации и информационни технологии и услуги	19
8	селско стопанство	17
9	охранителна дейност	17
10	държавна администрация	12
11	недвижими имоти, консултантска дейност и посредничество	11
	спортни дейности	9
12	областна и общинска администрация	8
13	застраховане	8
	съдебна власт	6
14	човешки ресурси	5
18	други	31

Акцентирано е върху проверки на администратори на лични данни, обработващи лични данни, които се отнасят до здравето, сексуалния живот или до човешкия геном, разкриващи расов или етнически произход; политически, религиозни, философски, политически убеждения и членство в такива организации или на данни, чието обработване съгласно решение на Комисията застрашава правата и законните интереси на физическите лица.

И през 2010 г. се запази тенденцията на постоянно нарастване обема на проверките при осъществяване на контролната дейност на КЗЛД. Наложилите се финансови ограничения в бюджетните разходи оказаха известно влияние върху планирането и извършване на проверките. С цел икономия на финансови средства и административен капацитет се възприе извършването на проверки да се осъществява на териториален принцип от един и същ екип. По този начин се извършиха плановете проверки на 25 администратори на лични данни - юридически лица, с предмет на дейност „хотелиерство” в к.к. „Слънчев бряг, 20 текущи проверки на администратори в гр. София, които не са изпратили искани документи за предварителни проверки по чл.176 от ЗЗЛД, 6 текущи проверки с различен предмет, последователно в гр. Пазарджик и гр. Пловдив и др.

2. Анализ и статистика на административно-наказателната дейност

Съгласно разпоредбата на чл. 43 от ЗЗЛД, установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Актовете за установяване на административните нарушения (АУАН) на разпоредби от ЗЗЛД се съставят от член на Комисията или от упълномощени от комисията длъжностни лица. Наказателните постановления се издават от председателя на Комисията.

За констатирани нарушения при извършената през 2010 г. контролна дейност са съставени 36 бр. АУАН (срещу 32 бр. за 2009 г. и 15 бр. за 2008 г.).

Сред най-често срещаните нарушения на ЗЗЛД са:

- нарушаване разпоредбите за регистрация на администратора на лични данни:
 - преди започване на обработването (чл. 17, ал. 1 от ЗЗЛД);
 - преди вписването в регистъра по чл. 10, ал. 1 от ЗЗЛД (чл. 17б, ал. 4 от ЗЗЛД);
 - за актуализация преди извършване на промяна на данните за регистрирани вече администратори на лични данни (чл. 18, ал. 3);
- нарушаване на разпоредбите относно мерките за защита на лични данни – не са предприети необходимите минимални технически и организационни мерки за защита на личните данни с въведени правила при администратора на лични данни (чл. 23, ал. 4 във връзка с ал. 1);
- нарушаване принципите за правомерно обработване на лични данни – да се обработват законосъобразно и добросъвестно, да бъдат съотнесими, свързани със и ненадхвърлящи целите, за които се обработват (чл. 2, ал. 2, т. 1 и 3 от ЗЗЛД).

Издадени са 29 наказателни постановления (НП), срещу 25 бр. за 2009 г. и 6 бр. за 2008 г., като едно НП е издадено въз основа на съставен акт за нарушение от месец декември 2009 г. (*фиг. 7 от приложението*). Пет от образуваните през 2010 г. административно-наказателни производства ще приключат през 2011 г.

С издадените през 2010 г. наказателни постановления са наложени глоби и имуществени санкции в размер общо на 129 500 лв.

По влезли в законна сила през 2010 г. НП са платени общо 43 500 лв., които са постъпили по сметка на КЗЛД.

Поради ненамиране на нарушителя, с надлежна резолюция на председателя на КЗЛД на основание чл. 43, ал. 6 от ЗАНН са спрени 3 бр. производство (срещу 1 бр. за 2009 г.). Действията по установяване на нарушителите, с цел възобновяване на производствата и връчване на АУАН, се продължават от съответния актосъставител, като основно средство в тази насока е искане на съдействие от органите на МВР.

С мотивирани резолюции на председателя на КЗЛД през 2010 г. на основание чл. 34, ал. 3 и чл. 54 от ЗАНН са прекратени 3 бр. производства (срещу 4 бр. за 2009 г.).

Сред основните причини за прекратяване са, че деянието, за което е съставен акта, не е съставомерно или е изтекъл 6-месечния преклузивен срок за издаване на НП, поради забавено връчване на АУАН.

Както през 2009 г., така и през тази година се срещат затруднения при връчване на съставените АУАН чрез общините в страната, съгласно разпоредбата на чл. 43, ал. 4 от ЗАНН. В някои случаи АУАН се връчват на лица без представителна власт, което налага връщането им за ново надлежно връчване. Особено тревожно е когато връщането се забавя над предвидения в закона преклузивен срок за издаване на НП. В тези случаи се налага производствата да бъдат прекратявани, а до съответната община отправяме писмен сигнал.

Няма отменени НП от издадените през 2010 г. От решенията през 2010 г. в съдебна фаза дела са потвърдени 11 бр. НП, по 5 бр. НП е постановено намаляване на размера на санкцията, а 2 бр. НП са отменени изцяло. Предмет на съдебен контрол са 9 обжалвани НП.

Сред мотивите на съда за вземане на решенията за намаляване на наложените имуществени санкции са „липса на отегчаващи вината обстоятелства“, като например извършено за първи път нарушение от администратора на лични данни, както и „ненастъпили вредни последици от деянието“. За отмяна на постановленията съдът се е мотивирал, че АУАН са съставени след изтичане на 3-месечния преклузивен срок от откриването на нарушителя. В тези решения съдът е приел за начален момент на откриване на нарушителя и нарушението датата на сезиране на КЗЛД.

Посочените статистически данни показват увеличение на резултатите от административно-наказателната дейност по отношение на нейната ефективност. Сведен до минимум е броят на отменените от съда НП в резултат на допуснати съществени процесуални нарушения. Независимо от вида им, съдебните решения и особено техните мотиви, се анализират задълбочено, с оглед правилно осъществяване на контролната дейност. В резултат на повтарящата се съдебна практика по идентични казуси по нарушения на ЗЗЛД през 2010 г. се е увеличил многократно броят на платените санкции по НП, които са влезли в законна сила, без да са обжалвани.

Всичко това се дължи на предприетите мерки за подобряване на качеството в дейността по установяване на нарушенията на ЗЗЛД и тяхното документиране в съответствие с разпоредбите на ЗАНН.

V. Анализ на състоянието на българското законодателство в областта на защита на личните данни, направен въз основа на изразените от комисията становища по чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД

Съгласно чл. 10, ал.1, т.4 от Закона за защита на личните данни, Комисията изразява становища по различни въпроси, свързани със защитата на личните данни. През 2010г. Комисията е изразила 46 становища по приложението на ЗЗЛД, като общият брой на постъпилите искания за становища е 57. Изразяването на становища от страна на надзорния орган по защита на данните е много съществен правен инструмент, посредством който не само се дава гласност на независимото мнение на единствената институция в държавата, компетентна да упражнява надзор върху защитата на данните на физическите лица, но се създават и унифицирани правила при тълкуваните и прилагането на Закона за защита на личните данни от администраторите в Република България. В зависимост от конкретния случай и проблематика, Комисията се произнася със становище или по даден казус, който е общ и актуален за дадена група администратори, или по специфично искане на един администратор на лични данни.

1. Изразяване на становища и отговаряне на запитвания по приложението на ЗЗЛД

Чрез изразяването на становища по отношение на цяла група администратори на лични данни или до неограничен кръг администратори на лични данни се решават принципни въпроси, имащи отношение към защитата на личните данни, създават се ясни и прозрачни критерии за еднообразното прилагане на закона от всички, които имат задължения по него и се разясняват специфични нормативни изисквания. Пример за такова принципно становище, което се отнася до голяма група администратори, е становището относно предоставянето на лични данни в трети държави при извършване на дейност по международни осиновявания.

Поради големия брой искания от акредитирани организации, осъществяващи дейност по международно осиновяване за получаване на разрешение за предоставяне на лични данни в държави членки на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство и трети държави, във връзка с осъществяваната от тях дейност по международни осиновявания, Комисията изрази становище за минималните изисквания и задължителни документи, които са необходими, за да бъде разрешен трансфер на лични данни на деца, подлежащи на осиновяване, в трети държави. Със

становището бе указан конкретният механизъм, който да бъде прилаган, за да бъде разрешен от Комисията един такъв трансфер на данни към държави извън Европейския съюз и Европейското икономическо пространство. При изразяването на становището Комисията отбеляза, че данните - предмет на трансфер трябва да бъдат в нормативно определения за това обем, съгласно българското и международното законодателство, предоставянето на данните да става само и единствено за целите на международното осиновяване и в рамките на срока, за който е издадено разрешение на съответната акредитирана организация на територията на Република България за осъществяване на тази дейност. От гледна точка на Закона за защита на личните данни, нормативното основание, въз основа на което следва да се осъществи трансферът на данни по сключени договори за дейност по международно осиновяване, е разпоредбата на чл. 36а, ал. 6, т. 3, т.е. предоставянето е необходимо за сключването и изпълнението на задължения по договор, сключен в интерес на физическото лице между администратора и друг субект. Паралелно с осигуряване на условия за нормалното развитие на детето и наличието на условие за допустимост на обработването, следва да бъдат предприети и мерки, които гарантират извършването на международно осиновяване при най-добра закрила на интересите на детето и при съблюдаване на неговите основни права и които имат за цел да предотвратят отвлечането, търговията и трафика на деца.

Комисията се е произнесла и относно публикуването на информация, предоставена от управителите на етажната собственост за публичния регистър на електронната страница на съответната община. Създаването и поддържането на публичен регистър на сградите или отделните входове в режим на етажната собственост от страна на общинските или районни администрации, в качеството им на администратори на лични данни, съставлява обработване на лични данни по смисъла §1, т.1 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на личните данни. Необходимостта от обработване произтича от чл.44, ал.1 от Закона за управление на етажната собственост, съгласно който съответната общинска или районна администрация има задължение да създаде и поддържа такъв публичен регистър. Обработването на лични данни във връзка с поддържането на този публичен регистър е допустимо на основание чл.4, ал.1, т.1 от ЗЗЛД. Оповестяването или даването на достъп до лични данни от регистъра на етажните собственици, независимо дали той се поддържа на електронен или на хартиен носител, следва да се осъществява само със съгласие на физическото лице, за което се отнасят данните. В този смисъл публикуването на информация относно адресите на членовете на управителния съвет

(управителя), в случай, че са различни от адреса на етажната собственост, която представляват, се допуска само с тяхното изрично съгласие.

Както и предходни години, Комисията е изразявала становища и е отговорила на редица запитвания на граждани във връзка с публикуването на лични данни на собственици, представители и членове на колективни органи на търговски дружества на интернет страницата на Търговския регистър, поддържан от Агенцията по вписванията към Министерството на правосъдието. В тези случаи Комисията е подчертавала публичността на Търговския регистър съгласно чл. 11 от Закона за търговския регистър. Всеки има право на свободен и безплатен достъп до Търговския регистър и до електронния образ на документите, въз основа на които са извършени вписванията, заличаванията и обявяванията, както и до електронния образ на фирмените дела на пререгистрираните търговци. Агенцията осигурява свободен и безплатен достъп и до съдържащите се в информационната система на търговския регистър заявления, на приложенияте към тях документи и постановените откази. Данните на търговските дружества като седалище, адрес на управление и представляващите фирмата са публични данни след вписването на дружеството в търговския регистър. В Наредба № 1 за воденето, съхраняване и достъпа до търговския регистър е регламентирано нормативно установеното задължение, въз основа на което Агенция по вписванията обработва законосъобразно лични данни на определена категория физически лица.

Във връзка с множеството запитвания, по инициатива на Министерството на правосъдието от месец юли 2010 г. се проведеха няколко работни срещи на представители на Комисията и други държавни институции с цел постигане на необходимия баланс и съвместимост при изпълнението на изискванията на различни нормативни уредби и по-пълно и адекватно прилагане на Закона за защита на личните данни. Обсъди се възможността за предприемане на законодателни промени в Закона за търговския регистър с цел съобразяване на неговите разпоредби с целите и принципите на ЗЗЛД. Комисията изрази становище, че обемът от лични данни, които се разкриват чрез Търговския регистър, следва да е контролиран и балансиран съобразно целите, за които е създаден и задачите, които изпълнява. В предварителните консултации КЗЛД изрази мнение и принципни коментари по предстоящите законодателни изменения с цел гарантиране по-голяма защита на личните данни, като в същото време се гарантира сигурност на търговския оборот.

Друга група въпроси, по които се е произнесла комисията, е по повод постъпващи искания в Министерството на външните работи от чуждестранни

физически или юридически лица за информация, съдържаща лични данни за български граждани, най-вече относно постоянен и настоящ адрес. В тези случаи Комисията е изразила становище, че право и задължение на съответния администратор е да установява наличието на условия за допустимост на предоставянето на лични данни и при всички случаи МВнР може да предостави исканата информация едва след предоставяне от искащата страна на доказателства относно наличието на правно основание за необходимостта от обработването на личните данни. В повечето случаи такива искания за получаване на лични данни на български граждани са подавани от различни държавни органи на други държави при изпълнение на законоустановените им правомощия съгласно тяхното национално законодателство.

Запитвания са постъпили и по повод исканията на служители в различни търговски обекти, клиенти, които извършват плащане с дебитни и кредитни карти, да предоставят за справка своя документ за самоличност. Според чл.25 от Наредба № 3 на БНБ от 16 юли 2009 г. за условията и реда за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти платежната карта е вид платежен инструмент, върху който е записана информация по електронен начин и се използва многократно за идентификация на оправомощения ползвател на платежни услуги и за отдалечен достъп до платежна сметка и/или до предварително определен кредитен лимит, договорен между оправомощения ползвател на платежни услуги, на когото е издадена картата, и доставчика на платежни услуги. Платежната карта се използва само лично от оправомощения ползвател на платежни услуги. Отговорност за персонализацията на картата носи доставчикът на платежни услуги, издател на картата. Едно от основанията търговец, при който се намира терминалното устройство ПОС, чрез което се извършва плащане, да откаже използване на платежна карта, е когато държателят на картата откаже да представи документ, потвърждаващ неговата самоличност, или когато търговецът установи, че неоправомощено лице използва платежната карта.

Комисията беше сезирана с искане за становище относно това дали номерата на платежните карти представляват лични данни по смисъла на чл.2, ал.1 от ЗЗЛД. След разглеждане на казуса Комисията прие, че информацията относно номерата на платежните карти (дебитни или кредитни), без да е съпроводена от каквато и да е друга информация, чрез която едно физическо лице да може да бъде идентифицирано или идентифицируемо, не представлява лични данни по смисъла на ЗЗЛД. Ако обаче информацията относно платежните карти бъде съпроводена от друга информация, посредством която лицата да могат да бъдат идентифицирани или станат

идентифицируеми, то тогава номерата на платежните карти съставляват лични данни по смисъла на чл.2, ал1 от ЗЗЛД.

През 2010 г. Комисията беше сезирана с искане за изразяване на становище относно възможността за предоставяне на информация на водеща българска медия относно български граждани, изтърпяващи наказания лишаване от свобода в затвори на държави от Западна Европа и Латинска Америка. В този случай КЗЛД изрази становище, че лични данни на тази категория лица могат да бъдат предоставени на медията само при наличие на тяхното изрично, информирано и недвусмислено съгласие по смисъла на §1, т.13 от ДР на ЗЗЛД. Въпросът за съгласие на съответните физически лица, чиито данни се обработват, е изключително важен, тъй като наличието на такова съгласие е самостоятелно условие за допустимост на обработването на лични данни съгласно ЗЗЛД. Комисията винаги следи за наличието на такова съгласие, не само при изразяването на становища, но и при разглеждане на редица други въпроси от нейна компетентност.

КЗЛД се е произнесла със становище и по искане от ректора на Висше учебно заведение относно постъпили към това учебно заведение искания от различни медии за информация относно известни личности - преподаватели, студенти и възпитаници, свързана с това в каква специалност се обучават или са завършили, какъв успех са имали през периода на обучение, прекъсвали ли са обучението си, какви са причините за това, периода на работа в университета, какво е трудовото им развитие и др. В този случай КЗЛД е изразила становище, че разпространяването на информация, съдържаща лични данни, относно известни личности - преподаватели, студенти и възпитаници, попадащи в тяхното студентско или трудово досие, за журналистически цели, е в обществен интерес и поради това може да бъде предоставяна на различни медии. Законът за защита на личните данни не въвежда изискване по отношение на начина на предоставяне на информация в такава хипотеза, поради което той следва да се преценява за всеки конкретен случай от съответния администратор на лични данни.

Наличието на съгласие е много важно основание за законосъобразно обработване на лични данни и в случаите на обработване на данни относно здравето и етническата принадлежност на физическите лица. Това са специално защитени данни по смисъла на чл.5 от ЗЗЛД. Обработването им се осъществява само при наличието на една от алтернативно изброените хипотези в ал.2 на чл.5 от ЗЗЛД, едно от които е изричното, информирано и недвусмислено съгласие на съответното лице.

Комисията е изразявала становище и по отношение на обема лични данни, съдържащи се в обявлението по чл.61, ал.3 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). В случая се касае за изпълнение на задължението на даден административен орган да съобщи на всички заинтересовани лица, включително на тези, които не са участвали в административното производство, за издаването на даден административен акт, респективно за отказа от издаване на такъв акт. Съгласно чл.61, ал.3 от АПК, когато адресът на някое от заинтересованите лица не е известен или то не е намерено на посочения от него адрес, съобщението се поставя на таблото за обявления, в Интернет страницата на съответния орган или се оповестява по друг обичаен начин. При анализ на разпоредбата се установява, че в Административнопроцесуалния кодекс не са разписани реквизити на съобщението по чл.61, ал.3. Комисията е приела, че не следва да има никаква разлика в съдържанието, в това число и относно обема лични данни, на съобщението по чл.61, ал.3 от АПК, което се поставя на таблото за обявления на съответния орган и в това, което се публикува на неговата официална Интернет страница. Обемът лични данни, които могат да се публикуват на Интернет страницата на конкретен администратор, следва да бъде: имена на заинтересованото лице и номер на административната преписка въз основа, на която се прави съобщението по чл.61, ал.3 от АПК. При извършването на обявлението не следва да се публикува самият административен акт, за издаването на който се отнася съобщението.

Въпрос от обществено значение, по който Комисията се е произнесла със становище, е относно поддържането на сайт за безследно изчезнали лица - български граждани. Комисията е застъпила разбирането, че физическото лице, което администрира сайта, има качеството на администратор на лични данни по смисъла на чл.3 от ЗЗЛД и като такъв следва да се регистрира в КЗЛД. Посочено е, че няма пречка определена информация относно издирваните на сайта лица да се пази за статистически цел, стига конкретните физически лица да не могат да бъдат идентифицирани.

През 2010 г. в КЗЛД са разгледани множество постъпили искания относно незаконосъобразно обработване на лични данни, като прекомерно копиране на лични карти на клиенти на мобилни оператори и/или банки, незаконосъобразно обработване на единен граждански номер на граждани, изисквания от страна на администратори на лични данни за предоставяне на по-голям обем лична информация, несъотносива спрямо целите, за които същата е необходима. В становища си Комисията е посочила условията и принципите за законосъобразно обработване на лични данни, като е

информирала подробно гражданите за правата, които имат по Закона за защита на личните данни.

Следва да се отбележи, че изразените становища по постъпили искания на физически лица относно нарушения на ЗЗЛД, както и предоставянето на отговори по постъпили запитвания на граждани относно целесъобразното обработване на лични данни, дават яснота не само по постъпилото конкретно запитване, но и представляват важно средство за повишаване на информираността на гражданите относно правата им в областта на защитата на личните данни чрез публикуването на тези становища на интернет страницата на Комисията.

На базата на постъпилите искания за становища, се констатира повишена информираност на администраторите на лични данни относно техните задължения в областта на защитата на личните данни. В случая става въпрос както за администратори от държавния сектор в хода на осъществяваната от тях публична дейност, така и от частния сектор съобразно основния предмет на дейност на съответния администратор. Обстоятелството, че различни администратори сезират Комисията с разнообразни въпроси, имащи отношение към защитата на личните данни, е доказателство за информираността на обществото по отношение на основните права на физическите лица и сериозен израз на повишаване на ангажираността сред администраторите на лични данни в тази област.

2. Съгласуване на проекти на нормативни актове

През 2010 г. от страна на КЗЛД са съгласувани редица проекти на нормативни актове, изготвени от Министерството на регионалното развитие и благоустройство, Министерството на вътрешните работи и Министерството на правосъдието. Съгласно чл. 10, ал.1, т.8 от ЗЗЛД, КЗЛД задължително дава становища по приемането на закони и подзаконови нормативни актове, когато в тях са уредени въпроси, свързани със защитата на личните данни. В тази връзка през 2010г. Комисията е съгласувала със съответни бележки, коментари и предложения актуални проекти на закони и подзаконови нормативни актове, като проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за търговския регистър; проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за гражданската регистрация; проекта на Наредба за достъпа на нотариусите до националния автоматизиран информационен фонд за българските лични документи - "национален регистър на българските лични документи", проекта на Наредба за достъпа на нотариусите до национална база данни „Население“, поддържана от

Министерството на регионалното развитие и благоустройството, проекта на Наредба за условията и реда за работа на координаторите на Информационната система на вътрешния пазар и за поддържане на Списъка на компетентните органи в Република България, които подлежат на регистрация в системата в сферата на услугите, както и проекта на Наредба за организацията и функционирането на националната Шенгенска информационна система на Република България.

Освен проекти на нормативни актове, от комисията са изискани и становища по проекти на споразумения между Република България и други държави по въпроси, свързани с обмен на информация и защита на данните.

3. Участие в междуведомствени работни групи по изготвяне на проекти на актове

По инициатива на Комисията, през 2010г. беше сформирана междуведомствена експертна работна група със задача извършване на анализ на нормативните актове, които следва да бъдат изменени с оглед въвеждането в българското законодателство на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. относно защита на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, както и формулиране на конкретни предложения за изменение на съответните нормативни актове. В работната група взеха участие представители на Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието, Държавна агенция „Национална сигурност“, представители на съда и прокуратурата. В изпълнение на поставената задача бе подготвен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни, в който са предвидени изменения и в Закона за министерството на вътрешните работи, Закона за съдебната власт и Закона за изпълнението на наказанията и задържането под стража. Изготвени са и мотиви към законопроекта, които аргументират необходимостта от предлаганите изменения. Законопроектът е предоставен на Работна група 33 „Сътрудничество в областта на правосъдието“ към Министерството на правосъдието, в качеството ѝ на водеща работна група по транспониране на решението, определена като такава с решение, прието на 213-тото заседание на Съвета по европейски въпроси за докладване на проекта и предприемане на необходимите действия за приключване на процеса по транспониране на Решението в българското законодателство.

VI. Анализ и статистика на исканията за разрешение за трансфер на лични данни

Съгласно чл. 36а от ЗЗЛД предоставянето на лични данни в държава – членка на Европейския съюз, както и в друга държава – членка на Европейското икономическо пространство, се извършва свободно при спазването на изискванията на Закона за защита на личните данни. Трансферът на лични данни от администратори, регистрирани по българското законодателство, към получатели на данни в трети държави извън ЕС и ЕИП, обаче, подлежи на разрешителен режим от Комисията за защита на личните данни. Предоставяне на лични данни в този случай е допустимо само в случай, че съответната трета държава осигурява адекватно ниво на защита на личните данни на своя територия. Преценката на адекватността на нивото на защита на личните данни се извършва от КЗЛД като се вземат предвид всички обстоятелства, във връзка с предоставянето на данните, включително характера на данните, целта и продължителността на обработването им, правната уредба и мерките за сигурност, осигурени в третата държава.

При разглеждането на искания за разрешаване на трансфер на данни към трети държави с цел преценка на адекватността на нивото на защита на данните, Комисията задължително следи:

- да е налице регистрация на съответния администратор на лични данни, предоставящ данните, в регистъра на администраторите на лични данни, поддържан от КЗЛД;
- да е налице мотивирано искане до КЗЛД за разрешаване на трансфер на лични данни;
- да е посочено, по кой съответен регистър, поддържан от администратора, се иска извършването на трансфер;
- дали са уведомени лицата, чиито данни ще се предоставят, за предстоящия трансфер;
- към конкретното искане да се приложат доказателства и информация относно:
 - характера на данните, които се предоставят;
 - срок на обработване;
 - цел на предоставяне на данните;
 - информация относно получателя на личните данни;
 - доказателства, свързани с конкретното искане.

През 2010г. Комисията е сезирана с 40 броя искания за разрешаване предоставянето на лични данни в трети държави. Положително решение за извършване на трансфера е постановено в 35 случая. В по-голямата си част исканията са били за разрешаване на предаването на данни от дъщерни дружества на територията на Република България към съответното дружество-майка на територията на трета държава или в изпълнение на сключен договор между дружеството администратор в България с други дружества в чужбина. В първата група случаи техническите и организационни мерки за защита на данните по принцип са уредени във вътрешните правила на съответната компания, докато във втората - са в съответния договор, в който са разписани стандартни договорни клаузи за защита на данните. Обичайно, при вътрешнодружествените трансфери на данни за нуждите на управление на персонала и изграждането на вътрешни информационни системи за тази цел, се установява, че в повечето случаи администраторите изискват получаването на изрично информирано съгласие за трансфера на данни от съответните техни служители, чиито данни са предмет на конкретен трансфер.

Държавите, по отношение на които са подавани искания за разрешаване на трансфер през 2010г., най-често са САЩ и Швейцария. Спрямо тези две държави Европейската комисия е констатирала наличие на адекватно ниво на защита с две свои решения (Решение 2000/520/ЕО и Решение 2000/518/ЕО). Особеност по отношение на САЩ представлява това, че в изпълнение на Решение 2000/520/ЕО относно адекватността на защитата, гарантирана от принципите за „сфера на неприкосновеност на личния живот” и свързаните с това често задавани въпроси, публикувани от Департамента по търговия на САЩ, съответното дружество-получател на данните, трябва да бъде включено в т.нар. списък на дружествата, които се придържат към принципите за предоставяне на адекватно ниво на защита на личните данни, прехвърляни от страни – членки на Европейския съюз към получатели в САЩ (т.нар. Safe Harbor – Сейф Харбър). В последния се включват дружества, които декларират пред Департамента по търговия на САЩ, че ще се придържат към така наречената Сейф Харбър рамка, създадена от Департамента по търговия в сътрудничество с Европейската комисия. Рамката Сейф Харбър съдържа насоки към дружествата, регистрирани в САЩ, за предоставяне на адекватно ниво на защита на личните данни, прехвърляни от страни – членки на Европейския съюз към тях.

В случаите, в които спрямо третата държава, на чиято територия се намира получателят на данните, липсва изрично решение на Европейската комисия за признаване на адекватно ниво на защита на нейна територия, администраторите

предпочитат да използват т.нар. стандартни договорни клаузи. Това е важен правен инструмент за осигуряване на адекватност на нивото на защита, тъй като се използват одобрени от Европейската комисия норми и принципи в областта на защитата на личните данни. Включването на такива стандартни договорни клаузи в съответните договори между администратора, който предоставя данните и администратора, който ги получава, освобождава Комисията за защита на личните данни от задължението да прави изцяло преценка на адекватността на нивото на защита, тъй като се приема, че самите стандартни договорни клаузи осигуряват такава защита.

В един случай Комисията е разрешила предоставянето на лични данни на основание чл. 36б от ЗЗЛД, съгласно който надзорният орган по защита на данните разрешава трансфер на лични данни в трета държава, ако администраторът, предоставящ данните, и администраторът, който ги получава предоставят достатъчно гаранции за тяхната защита. В конкретния случай, въз основа на представените доказателства и информация, Комисията е установила, че са предприети необходимите мерки за обезпечаване на сигурността на данните, които дават достатъчно гаранции за тяхната защита, както по отношение на администраторът, предоставящ данните, а така също и по отношение на администраторът, който ги получава.

VII. Задължителни предписания и налагане на временни забрани за обработване на лични данни

В изпълнение на своите правомощия Комисията за защита на личните данни има право да издава задължителни предписания до администраторите на лични данни във връзка със защитата на личните данни. Издаването на задължителни предписания е предвидено веднъж от закона като основно и самостоятелно правомощие, като е обвързано с условието, да се издават във връзка със защитата на личните данни (чл. 10, ал. 1, т. 5), и по-нататък в закона – като възможен резултат не само при разглеждането и решаването на жалби (чл. 38, ал. 2), но и при извършването на предварителни и текущи проверки (чл. 17б, ал. 3, т. 2) и при установяване на несъответствие с нормативната уредба на етичните кодекси за поведение на администраторите на лични данни (чл. 10, ал. 4).

През 2010 г. на правно основание чл. 38, ал. 2 от ЗЗЛД Комисията за защита на личните данни е издала 10 задължителни предписания на администратори на лични данни.

Посочената категория задължителни предписания са насочени към администратори на лични данни от публичния сектор – централни и местни органи на изпълнителната власт, както и към търговски дружества, извършващи дейност по събиране на вземания.

Основно, задължителните предписания, издадени от Комисията на администратори на лични данни от публичния сектор са насочени към предприемане на необходимите технически и организационни мерки за защита на данните при предоставянето им на други администратори на лични данни и при събирането им за целите на дейността на съответния администратор. Едно от издадените задължителни предписания е насочено към осъществяване на задължението на администратора на лични данни – орган на местно самоуправление, да създаде, съответстващи към действащото в областта на защита на личните данни законодателство, правила за оповестяване на решенията му, възложено със Закона за местното самоуправление и местната администрация.

Обществен интерес предизвика случая за копиране на лични карти на лицата при извършване на регистрация за получаване на EORI номер в митническите учреждения, с който беше сезирана Комисията за защита на личните данни. В резултат на проведеното административно производство, Комисията издаде задължително предписание за преустановяване снемането на копие от личните карти на гражданите и за унищожаване на събраните по посочения метод лични данни.

Задължителните предписания, издадени на администратори на лични данни от частния сектор, извършващи дейност по събиране на вземания, засягат преустановяване на действия, предполагащи неправомерно разпространение на личните данни на длъжниците при отправяне на уведомления до тях и при уведомяването им по телефон. При търсенето на контакт с длъжниците по телефон, Комисията приема, че администраторът на лични данни е длъжен да осигури съответните гаранции, че телефонният разговор се провежда с лицето-страна по задължението (длъжника) лично, с цел недопускане на неправомерно разпространение на личните му данни на трети лица.

На следващо място, през 2010 г. Комисията за защита на личните данни е издала задължителни предписания след извършени проверки на администратора на лични данни. Посочените предписания имат за цел да се осигури адекватно ниво на защита на личните данни в поддържаните регистри с лични данни чрез осигуряване на минимално необходимите технически и организационни средства и мерки за защита, съгласно Наредба № 1 от 7 февруари 2007 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни (ДВ, бр. 25 от 23 март 2007 г.). Издадени са 12 задължителни предписания в следните сектори: здравеопазване, информационни технологии, търговия и услуги, транспорт и държавна администрация. Процентното съотношение на издадените задължителни предписания в различните сектори е посочено във фиг. 8 от приложението.

Най-често издадените предписания, в резултат на извършени проверки са свързани с констатации относно:

- нарушаване на разпоредбата на чл. 18, ал. 3 от ЗЗЛД, като администратора на лични данни е предприел обработване на лични данни, различни от декларираните в първоначалното заявление, без да е уведомил КЗЛД за промяната;

- администраторът не е предприел съответните организационни и технически мерки за гарантиране нивото на защита на личните данни, съгласно Наредба № 1 от 7 февруари 2007 г. Най-често срещаните пропуски тук са:

- не са определени конкретни мерки за осигуряване на необходимото ниво на защита на личните данни, обработвани на технически носител;

- не е предвиден ред за унищожаване на информационни носители;

- не са определени лицата, които отговарят за обработката на лични данни;

- не е определен срок за съхранение на личните данни.

Издадените задължителни предписания са изпълнени в определените от комисията срокове и не се е налагало извършване на последващи проверки.

Във връзка с решението на Комисията да освободи от задължението за регистрация като администратор на лични данни управителите на етажна собственост, бе повдигнат въпросът за съответствието на приетия от министъра на регионалното развитие и благоустройство образец на книга на етажната собственост с определения и законоустановен обем от данни, които трябва да съдържа тя. В тази връзка Комисията, на свое редовно заседание на 24.02.2010г. (Протокол № 7) прие решение, с което на основание чл. 10, ал. 1, т. 5 от Закона за защита на личните данни издаде задължително предписание на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, съгласно което образецът на книгата на собствениците в жилищна сграда в режим на етажна собственост, утвърдена със Заповед № РД 02-14-1111 от 15.06.2009г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството, следва да бъде приведен в съответствие с разпоредбата на чл. 7 ал. 2 от Закона за управление на етажната собственост (ЗУЕС), която урежда изчерпателно обема данни, подлежащи на обработване във връзка с воденето ѝ. Бе указано, че книгата на собствениците в жилищна сграда в режим на етажна собственост, съгласно ЗУЕС, трябва да съдържа само следния законоустановен обем и вид данни: трите имена на собственика, на членовете на неговото домакинство и на обитателите, както и самостоятелния обект и началната дата на обитаване. Задължителното предписание бе изпълнено от страна на Министерството на регионалното развитие и благоустройство в указания за целта срок.

Съгласно чл. 10, ал.1, т.6 Комисията може да налага временна забрана за обработване на лични данни, когато с обработването се нарушават нормите за защита на личните данни. Това правомощие Комисията упражнява само след предварително уведомяване на съответния администратор на лични данни. Правото да налага временна забрана за обработване на лични данни е сериозен и доста краен инструмент в ръцете на надзорния орган по защита на данните, в случаите, в които са изчерпани всички други механизми за отстраняване на допуснати закононарушения, включително наложени административни наказания. Неупражняването на това правомощие от страна на Комисията е доказателство за добро познаване на правилата за законосъобразно обработване на данните и адекватно прилагане на мерките за защита от страна на администратори и обработващи лични данни. Фактът, че през 2010г. няма случаи на налагане на забрана за обработване на лични данни, е показателен за повишената правна култура на администраторите в областта на защитата на личните данни и е доказателство за успешно превежданата от страна на Комисията политика на превенция в тази област.

VIII. Обучение.

При отчитане на необходимостта от обучение в областта на защитата на личните данни, Комисията за защита на личните данни продължи и през 2010г. своята дейност по обучение на администратори на лични данни и взе участие в различни инициативи и мероприятия в тази връзка. Под формата на семинари и двустранни срещи, организирани по инициатива на Комисията или по покана на отделни администратори, през 2010г. бе поставен акцент върху дейността по обучение в областта на защитата на личните данни. След измененията и допълненията в ЗЗЛД от 30.11.2010г. обучението по защита на данните се превръща в едно от основните направления на дейност на надзорния орган, което ще продължи да се развива интензивно и през следващите години.

1. Обучение на органите на местното самоуправление и местната администрация

През 2010г. стартира инициатива за обучение на органите на местното самоуправление и местната администрация, съчетана с информационна дейност сред бизнеса. В края на годината в гр. Бургас се проведе обучение на кметовете и секретарите на общините от област Бургас по въпросите, свързани със защитата на личните данни. Освен запознаване с правната рамка в областта на защита на личните данни, основни понятия в тази сфера и правомощията на комисията, на обучаемите бе обърнато специално внимание на техните задължения, като администратори на лични данни. Участниците в семинара бяха запознати с правата на физическите лица, чиито данни обработват, бяха разяснени принципите, при спазването на които следва да бъдат обработвани личните данни на физически лица и бе обърнато внимание на законоустановените условия за допустимост на тяхното обработване. Представителите на местната власт бяха запознати с конкретни казуси, имащи отношение към тяхната сфера на дейност, с които комисията е била сезирана и по които се е произнасяла в своята практика. Бе предоставена възможност да се обсъдят конкретни проблеми на общините, както и постъпили при тях запитвания на граждани по въпроси, свързани с обработването на лични данни. Инициативата бе добър повод за разпространение на материали, съдържащи основните документи от българската и международната правна рамка в сферата на защитата на личните данни, докладите на КЗЛД пред Народното събрание, информационните бюлетините на комисия и най-често задаваните въпроси и техните отговори. Обучението на органите на местното самоуправление и на местната администрация в област Бургас бе последвано и от среща с представители на бизнеса от региона, последвана от дискусия пред Ротари

клуб Бургас. Комисията отчита проведената среща за изключително полезна, тъй като е от особена важност администраторите от средите на бизнеса да бъдат информирани и запознати не само с функциите и мисията на надзорния орган по защита на личните данни, но и да прибегват до механизма на взаимодействие с Комисията с цел гарантиране защитата на личните данни на българските граждани.

2. Обучение в Дипломатически институт към Министерството на външните работи – специализиран курс по „Консулска дипломация”

И през 2010 г. продължи сътрудничеството между Комисията за защита на личните данни и Министерството на външните работи по линия на организирания от Дипломатическия институт от специализиран курс по „Консулска дипломация”. В рамките на курса през 2010г. експерти от Комисията изнесоха лекции на тема „Защита на личните данни”. Участниците в обучението бяха запознати с основните дейности на Комисията, с националната и европейската правна рамка за защита на личните данни. Участниците в обучението бяха запознати с основните правила и нормативни изисквания при извършване на действия по обработване на лични данни. Акцент по време на обучението бе поставен върху режима за трансфер на лични данни в чужбина, както и на въпросите, свързани с тяхното предоставяне от един администратор на друг или на обработващ данните. Обсъдени бяха множество казуси, свързани с искания на граждани за предоставяне на информация за физически лица-български граждани, находящи се на територията на трета държава, както и възможностите и процедурата за нейното предоставяне от страна на консулските представителства. На курсистите беше предоставена възможност да поставят въпроси по казуси в сферата на защита на личните данни, обхващащи целия аспект от социални и икономически отношения. Изключителната активност на дипломатите по време на провеждане на лекционния курс обективно води до извода за осезателно повишен интерес по темата за защита на личните данни.

3. Обучение на ръководители на учебни заведения при Балканския институт по труда и социалната политика

По покана на Балканския институт по труда и социалната политика през 2010г. бе проведено обучение на ръководители на учебни заведения в страната с цел тяхното по-задълбочено запознаване със задълженията и отговорностите им съгласно нормативната уредба в областта на защитата на лични данни. Като лектор, от страна на Комисията, участие взе г-жа Венета Шопова – Председател на КЗЛД. В рамките на

изнесената лекция и проведената дискусия, участниците в нея бяха запознати със задълженията на ръководителите на учебни заведения, свързани с процеса по регистрация и актуализация на администратори на лични данни, основни понятия и термини, законоустановените принципи и основания за допустимост на обработване на данните. Бе предоставена информация относно поддържания от Комисията Регистър на администраторите на лични данни и водените от тях регистри, като, във връзка с това, бе наблегнато на необходимостта и съответната процедура за регистрация като администратор на лични данни, на съответните учебни заведения, в посочения регистър. Присъстващите бяха запознати с най-честите грешки на екипа на директора на учебно заведение, като във връзка с това на тяхното внимание и бе представена практика на КЗЛД и съдебна практика по тези въпроси. На участниците бе изнесена информация във връзка с резултати от извършени планови проверки на Комисията за защита на личните данни в сектор "Образование" относно изпълнение на задълженията на ръководителите в областта на защитата на личните данни.

4. Участие в обучение, организирано от Националния съюз на юрисконсултите

В края на годината експерти от Комисията изнесоха лекции на семинар, организиран от Национален съюз на юрисконсултите на тема "Търговски регистър и имотни вписвания. Защита на личните данни". По време на организираното обучение и проведената дискусия, бяха представени административните производства, развивани пред Комисията. Особено внимание бе обърнато на производството по разрешаване на предоставянето на данни в трети държави, регистърното производство пред КЗЛД, както и контролната дейност по отношение на администраторите на лични данни, осъществявана от Комисията. Особено силно бе коментиран въпросът с данните, обработвани от Агенцията по вписванията в Търговския регистър.

5. Лекции пред студенти от Университета по библиотекознание и информационни технологии

И през 2010 г, както и през предходната 2009 г. представители на КЗЛД участваха в срещи със студенти от Университета по библиотекознание и информационни технологии като представиха дейността на Комисията и осъществяваните пред нея производства. Обучението бе организирано на място в Комисията, като по този начин студентите имаха възможност да се запознаят отблизо с работата на служителите от нейната администрация. Отговорно бе на поставените от въпроси относно практическите методи на Комисията при осъществяване на нейните

контролни функции. Разисквани бяха правата, които има всяко лице по отношение обработване на неговите лични данни.

6. Обучение по инициатива на администратори на лични данни

По молба на администратор на лични данни (търговско дружество) експерти на КЗЛД проведоха обучение на служителите на дружеството относно прилагането на разпоредбите на Закона за защита на личните данни във връзка с обработката, съхраняването, защитата и предоставянето на лични данни. По време на обучението бяха разяснени законовата и подзаконова уредба на защитата на личните данни, правата на физическите лица, задълженията на администраторите на лични данни, както и контролните правомощия на КЗЛД. По време на обучението бяха обсъждани и практически казуси по прилагане на Закона за защита на личните данни. На присъстващите бяха разяснени техническите и организационни мерки за защита на личните данни.

IX. Институционални връзки на Комисията с други държавни органи, независими граждански организации и медии

През 2010г. продължи сътрудничеството между Комисията за защита на личните данни и Министерството на вътрешните работи, Министерството на външните работи и Държавна агенция „Национална сигурност“, стартирало в изпълнение на сключените през 2009г. двустранни споразумения за взаимодействие между Комисията и тези институции. С оглед на предстоящото присъединяване на Република България към Шенгенската зона, сътрудничеството между Комисията и МВР през 2010г. се осъществи основно по линия на действията на двете ведомства, произтичащи от Националния план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници. С цел създаване на механизъм за управление, координация и контрол на подготовката на Република България за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, Министерският съвет създаде със свое решение (Решение № 811от 23 октомври 2009г. за изменение и допълнение на Решение № 72 на Министерския съвет от 5 февруари 2009 г. за приемане на национален механизъм за управление, координация и контрол на подготовката на Република България за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген)

координационен екип, чийто председател е заместник министър - председателят и министър на вътрешните работи, а председателят на КЗЛД е член на този екип. В изпълнение на този механизъм през втората половина на 2010г. КЗЛД ежесечно предоставя информация относно хода на изпълнение на дейностите, включени в Националния Шенгенски план в областта на защитата на личните данни. Също ежесечно се обменя кореспонденция между двете ведомства относно предоставянето на актуална информация по т.нар. компендиум (Коментари на България на коментарите, препоръките и общите заключения от Доклада по Защита на личните данни) за нуждите на работна група „Шенгенски въпроси / Оценка по Шенген“.

В хода на двустранното сътрудничество с КЗЛД, МВР регулярно предоставя за съгласуване по компетентност от Комисията проекти на нормативни актове и на международни договори по въпроси, имащи отношение към защитата на личните данни.

Взаимодействието и сътрудничеството с Министерството на външните работи през 2010г. бе реализирано основно по линия на изразяването на становища по въпроси от областта на защитата на личните данни. Дирекция „Консулски отношения“ регулярно сезира Комисията с искания за становища по конкретни казуси, свързани с искания на чуждестранни органи и институции за предоставяне на лични данни на български граждани. В изпълнение на сключеното споразумение през 2010г. бе проведена двустранна среща, на която бяха обсъдени принципни въпроси от компетентността на Министерството на външните работи, чието решаване обаче е пряко свързано с предприемането на действия и мерки за защита на личните данни. Комисията предостави линк към своята интернет страница с информация относно правата на лицата, включително относно правата в Шенген. Дирекция „Консулски отношения“ разпространи тази информация до задграничните дипломатически представителства на Република България, с което подпомогна значително провеждането на информационната кампания на КЗЛД за повишаване на информираността на гражданите относно техните права, произтичащи от бъдещото присъединяване към Шенгенското пространство.

През 2010г. активно междуинституционално сътрудничество бе реализирано и с Министерството на правосъдието. Във връзка със зачестилите искания за трансфер на лични данни за нуждите на процедури по международни осиновявания, между Комисията за защита на личните данни и Министерството на правосъдието бяха проведени няколко работни срещи и бе обменена значителна кореспонденция.

Основна цел на разговорите бе осигуряване на максимална защита на данните в процеса по международно осиновяване при максимално отчитане на интересите и нуждите на децата, подлежащи на осиновяване. Бяха обсъдени възможности за уеднаквяване на изискванията към всички акредитирани организации по отношение на трансферите на данни във връзка с осъществяваната от тях дейност по международно осиновяване. На база на горното и след задълбочен анализ на цялостното законодателство, регламентиращо обществените отношения в областите на международните осиновявания и на защитата на данните, КЗЛД изрази становище относно принципните моменти, касаещи трансфера на данни за целите на международните осиновявания и регламентиращо реда, по който последните трябва да бъдат осъществени.

Множество двустранни срещи бяха проведени и по линия на инициативата на Министерството на правосъдието да стартира законодателни изменения в Закона за търговския регистър с цел осигуряване на баланс между този закон и Закона за защита на личните данни. Комисията изрази неколккратно становища по този въпрос.

За изпълнение на дейностите за подготовка на страната за присъединяване към Шенгенската зона, на 22 март 2010 между МВР и Институт „Отворено общество“ – София бе сключено Споразумение за сътрудничество за осъществяване на гражданско наблюдение върху напредъка на България в подготовката за присъединяване към шенгенското пространство и процеса по усвояване на средствата по Инструмента Шенген. Инициативата има за цел да повиши информираността на българските граждани относно процеса на подготовката на страната и да осигури прозрачност на процеса на усвояване на средствата по Инструмента Шенген. В изпълнение на това споразумение Комисията проведе срещи с екипа от експерти на Институт „Отворено общество“, осъществяващ мониторинга на дейностите. Срещите имаха за цел да предоставят информация на наблюдаващия екип относно хода на изпълнение на дейностите и извършения напредък в областта на защитата на личните данни. След анализа на предоставената от Комисията информация и отчитане на всички други институции, имащи задачи по Националния Шенгенски план, през месец септември 2010г. Институт „Отворено общество“ представи своя междинен доклад за напредъка на България в подготовката за присъединяване към Шенгенското пространство, като бяха формулирани и съответни препоръки.

Комисията продължи реализирането на своята последователна политика по развитие на устойчива позитивна институционална публичност, на прозрачност и откритост в осъществяването на своята дейност, на ползотворно партньорство и

взаимодействие с други държавни органи, с представители на гражданското общество и със средствата за масова комуникация.

Продължи традиционно полезното сътрудничество с една от водещите организации в неправителствения сектор – Фондация „Програма Достъп до информация“. По тяхна инициатива експерти от Комисията запознаха гостуваща в страната група от Института за медийни права на Република Азербайджан с дейността на институцията и с основните моменти в националния режим на защита на личните данни.

Пример за доброто ниво на институционално взаимодействие с българския парламент беше осъществяването на 28 януари – Европейският ден за защита на личните данни – на среща с ръководството и членове на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред на Народното събрание с ръководния състав на КЗЛД.

Бяха проведени работни срещи с Министерство на правосъдието и други държавни институции с цел постигане на необходимия баланс и съвместимост при изпълнение на изискванията на различни нормативни уредби и по-пълно адекватно прилагане на ЗЗЛД. Работни срещи бяха реализирани и с представители на Агенцията по вписванията, съдии по вписванията с цел хармонизиране на изискванията за публичност на Закона за търговския регистър с разпоредбите на ЗЗЛД, с оглед да се гарантира личната неприкосновеност на гражданите. Бяха проведени и оперативни консултативни срещи с представители на Националния статистически институт, Националната агенция по приходите и Нотариалната камара.

Развитието на медийната публичност на Комисията и партньорството с националните и регионалните средства за масова комуникация отбеляза най-високи нива на позитивен информационен интерес към дейността на институцията, към обективно и достоверно представяне на нейната работа, към ефективното разпространение на информация за правата на гражданите и задълженията на администраторите по ЗЗЛД. За пореден път честването на Европейския ден за защита на личните данни се превърна в благодатен повод националните медии да представят пред най-широка аудитория основните постижения на Комисията през изминалата година и да актуализират интереса на гражданите към защитата на личните данни. Съществен беше приносът на средствата за масова комуникация в разясняването на проблематика чрез десетки интервюта и коментари на целите и необходимостта от процеса на актуализация на публичния Регистър на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри с лични данни. С подчертан интерес националните електронни и печатни медии своевременно разпространяваха информация за

становищата на Комисията, които представляват значителен обществен интерес – например относно задължението на администраторите на лични данни да заявят регистър “Видеонаблюдение”, когато обработват лични данни в такъв регистър, както и за освобождаването на управителите на етажната собственост от задължение за регистрация като администратори на лични данни. С особено внимание медиите отразяваха надзорната дейност на институцията, специално при казусите, по които Комисията се сезира в резултат на публикации в средствата за масова комуникация. Успешното осъществяване на специализирана национална информационна кампания, посветена на повишаване на информираността на гражданите за защитата на личните данни в Шенгенското пространство, беше съществено подпомогнато от добрата воля на Българското национално радио и Българската национална телевизия да включат информационни и коментарни материали по тази тематика в своите предавания с най-голяма аудитория.

В резултат на развитието и задълбочаването на институционалните връзки на Комисията с държавните органи, медиите и гражданското общество беше постигнато високо ниво на стабилност на положителния публичен образ на институцията и трайна тенденция на нарастване на информираността сред гражданите за техните права и задължения в сферата на защитата на личните данни.

X. Международна дейност

Водена от разбирането, че непрекъснатият и ефективният обмен на информация и международно сътрудничество е гаранция за успешното изпълнение на задълженията на надзорните органи за контрол при обработването на лични данни и защитата на правата на физическите лица, през 2010 г. Комисията за защита на личните данни взе активно участие в изготвянето и съгласуването на европейската уредба в сферата на защита на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот, както и в обмяната на опит по важни въпроси от компетентността на надзорните органи по защита на личните данни на държавите от Европейския съюз.

Продължи активното и редовно участие на Комисията в работата на Работната група по чл. 29 от Директива 95/46/ЕО за защита на лицата по отношение на обработката на лични данни, в рамките на която се разглеждат всички най-важни и актуални въпроси и проблеми в сферата на защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот в Европейския съюз. В тази връзка, Комисията анализира, дава коментари, становища и гласува чрез писмена процедура, документите на работната група, които се вземат предвид от Европейската комисия при приемането на решения по даден въпрос в областта на защитата на личните данни. През годината са обсъдени и приети документи относно поведенческите реклами онлайн, относно принципа на отчетността, Европейския кодекс за поведение на Европейската федерация за директен маркетинг за използването на лични данни при директен маркетинг, относно предложението на индустрията за Рамка за оценка на въздействието на приложения с радиочестотна идентификация върху неприкосновеността на личния живот и защитата на данните, често задавани въпроси, възникнали при влизането в сила на Решението на Комисията 2010/87/ЕО от 05 февруари относно стандартните договорни клаузи за трансфер на лични данни към обработващи, намиращи се в трети страни, съгласно Директива 95/46/ЕО, относно нивото за защита на личните данни в Източна Република Уругвай и др.

Комисията за защита на личните данни продължи да участва активно в работата на другите специализирани групи и подгрупи на Работна група по член 29, в работата на Международната работна група по защита на данните в телекомуникациите и срещите на органите за защита на личните данни за Централна и Източна Европа. През 2010г. Комисията участва и в специализираните работни групи към Европейската комисия по въпросите на приложимото право, инструментите за трансфер на данни към трети страни и технологичните въпроси.

Комисията продължи ефективното си участие в Общите надзорни органи по Европол, Шенген и митници, в Работната група по полиция и правосъдие и в Координационната група по надзор на Евродак към Съвета на Европейския съюз. В тяхната дейност се обсъждат важни и специализирани въпроси, отнасящи се до защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот при изготвянето на нови актове и прилагането на вече приетите нормативни актове на ЕС, както и взаимоотношенията на съюза с трети страни, включително работата на създадените информационни системи за обмен на лични данни между страни-членки и към трети страни. В рамките на тези органи и групи, Комисията анализира, коментира и даде становища по важни въпроси като проекта на съвместен принос на европейските органи за защита на данните, участващи в Работна група по чл. 29 и Работна група по полиция и правосъдие към публичната консултация по съдържанието на споразумението между ЕС и САЩ за защита на данните и обмен на информация при сътрудничеството по въпроси на правоприлагането, проекта на решение по въвеждане на Европейската надзорна политика в сферата на полицейското и съдебно сътрудничество, проекта на примерни клаузи за защита на данните при сключване на двустранни споразумения в сферата на правоприлагането и др.

Във връзка със своята международна дейност, Комисията участва в провеждането на Съвместни оценки в областта на защита на данните в държавите – страни по Конвенцията за полицейско сътрудничество в Югоизточна Европа, подписана във Виена на 5 май 2006 г. от Албания, Босна и Херцеговина, Македония, Молдова, Румъния, Сърбия и Черна гора (в сила за България от 1 март 2009 година). Предмет на Конвенцията е укрепването на сътрудничеството между Договарящите страни в борбата срещу заплахите за обществената сигурност и/или обществения ред, както и за превенция, разкриване и разследване на престъпления. В процеса на сътрудничеството между страните по Конвенцията държавите обменят помежду си информация, съдържаща лични данни, относно лица, участващи в организираната престъпност, оперативна информация за връзките на заподозрените с техни съучастници, жертви на престъпления; лица, извършващи контрабанда; предаване и сравнение на ДНК профили и друг идентификационен материал и др. Специално място в многостранния международен договор е отделено на защитата на личните данни – предмет на обмен. Въведено е изискване за държавите – страни по Конвенцията да прилагат мерките и принципите на защита на данните, установени в Конвенция 108/81/СЕ за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни и

Препоръка № R87/15/СЕ относно използването на лични данни в полицейския сектор, като са разписани и конкретни задължения на предаващите и получаващите данните.

Една от най-важните цели на групата е създаването на общество от висококвалифицирани специалисти в областта на личните данни. Във връзка с инициативата за извършване на съвместна проверка е създадена работна група по защита на данните, в която участват представители на българската страна, включително на КЗЛД.

Комисията участва активно и в процеса по извършване на пълен преглед на нормативната база за защита на личните данни на ниво Европейски съюз. Това стана в хода на кампанията на Европейската комисия относно провеждането на преглед на правната рамка по защита на личните данни, създадена на европейско ниво. За тази цел през 2009г. беше проведена и публична консултация. Основните цели на текущата политика на Европейската комисия в областта на защитата на личните данни са :

- модернизиране на европейската правна система за защита на личните данни във всички дейности на съюза;
- ефективно прилагане на фундаменталното право на защита на личните данни във всички области на дейностите на съюза;
- подобряване на яснотата и последователността на европейската правна рамка за защита на личните данни.

Водена от горното, Европейската комисия отчете необходимостта от актуализация на европейската правна рамка за защита на личните данни с оглед прилагането на Лисабонския договор, посрещането на предизвикателствата на деня, особено в сферата на информационните технологии и произтичащите от тях заплахи за личната неприкосновеност, както и постигане на по-голяма ефективност на органите по защита на данните. В хода на консултацията с европейските органи по защита на личните данни, Европейската комисия разпространи въпросник с актуални теми и въпроси за дискусия, отговорите на които ще бъдат отчетени при разработването на новата европейска правна уредба. Поставени бяха въпроси относно засилване на правата на субекта на данните, засилване и изясняване на отговорността на администратора на лични данни - намаляване на административната тежест, защита на данните в сферата на полицейското сътрудничество и сътрудничеството по наказателноправни въпроси, стабилизиране на ролята на органите по защита на данните, международните трансфери на данни.

В хода на дискусията Комисията за защита на личните данни изрази становище, че двата основни аспекта при регламентирането на проблематиката в областта на

неприкосновеността и защитата на личните данни предполагат създаване на европейско ниво на всеобхватна правна рамка на основните правни положения, както и хармонизиране на отделните национални законодателства и въвеждане на национално ниво на изискванията на европейското законодателство. Отчетена бе необходимостта изискването за минимизиране на данните да залегне като задължителен принцип в бъдещата правна уредба в областта на защитата на личните данни.

Комисията отчете като друг важен приоритет в работата на органите по защита на данните на европейско ниво повишаването на информираността на гражданите. Комисията счита, че регламентирането на европейско ниво на задължение за публикуване на т.нар. уведомление за неприкосновеност (съобщение относно мерките за защита на данните и неприкосновеността на личния живот) от страна на администраторите на лични данни ще допринесе за повишаване на осведомеността на физическите лица за техните права в областта на защитата на личните данни и за конкретните технически и организационни мерки, които предприема съответният администратор на лични данни. Комисията изрази разбирането, че провеждането на кампании за повишаване информираността на гражданите по въпросите, свързани с техните права, трябва да е част от приоритетните дейности на органите за защита на данните.

Комисията застъпи становището за опростяване или премахване на процедурите по нотификация (регистрация) на администраторите на лични данни. Бе заявено, че съществуващата процедура по нотификация следва да бъде запазена по принцип, тъй като се явява важна форма на контрол при обработването на лични данни, но поради огромния брой администратори, комисията изрази разбирането, че е целесъобразно процедурите да бъдат максимално опростени, като се предвиди задължителна нотификация само в отделни случаи, например при обработване на чувствителни лични данни.

Комисията подкрепи предложението за правно регламентиране на задължение за администраторите да определят служител, който да упражнява вътрешен независим контрол по защита на личните данни и да осъществява връзките с националния орган за защита на данните. Комисията счита такава едно задължение за целесъобразно, тъй като ще се извършва постоянно упражняване на контрол от служителя върху законосъобразното обработване на данните от страна на администратора и това ще улесни упражняването на правомощията на контролните органи в национален мащаб.

По отношение на въпроса, свързан със засилването на ролята на органите по защита на данните, Комисията изрази становище, че е абсолютно наложително въвеждането на задължение за страните-членки да подсигурят на своите национални органи по защита на данните достатъчно ресурси и финансови средства за тяхното функциониране. Липсата на такова задължение би възпрепятствала изпълнението в пълен обем на функциите и правомощията на органите по защита на данните и би поставила под съмнение тяхната пълна независимост.

На базата на проведената дискусия с националните органи по защита на данните и администратори на лични данни от частния сектор, Европейската комисия ще излезе със законодателни предложения през втората половина на 2011г.

През ноември 2010 г. Комисията за защита на личните данни стана част от Глобална мрежа за прилагане на правото на неприкосновеност, в която членуват 13 органи за защита на данните от цял свят. Основните цели на мрежата са обмяна на информация, тенденции и опит по прилагането на правото на неприкосновеност на личния живот, участие в провеждането на обучение за тази цел, сътрудничество по прилагането на правото на неприкосновеност на личния живот в частния и публичен сектор и осигуряване на възможност за сключване на споразумения между участниците в мрежата или между тях и други организации.

Освен гореизложените направления, по които Комисията осъществи дейности, през 2010 г. продължи и двустранното сътрудничество с други надзорни органи по защита на личните данни и неправителствени организации по въпроси от взаимен интерес. Продължи добрата практика да се обменя информация относно специфични правни казуси, решения и споделяне на национален опит и добри практики по проблеми, свързани със защитата на личните данни. Обменена бе полезна информация относно практиката на отделните органи по защита на данните в областта на трансферите на данни, обработването на чувствителни данни, дейността на надзорните органи по жалби, свързани с получаването на спам, задържането на лични данни за целите на правоприлагането в изпълнение на Директива 2006/24/ЕО, решения на националните съдилища по въвеждането на Директива 2006/24/ЕО; телекомуникациите и интернет, сигурността и конфиденциалността на данните, извършването на преценка на адекватно ниво на защита на личните данни, публичността на данните в търговския регистър.

С оглед на това, че Комисията за защита на личните данни беше определена през 2009г. за водещ орган за изготвяне на национална позиция на Република България във връзка с провеждането на преговори за сключване на Споразумение между

Европейския съюз и САЩ относно обработката и изпращането на данни за финансови съобщения от Европейския съюз до САЩ за целите на Програмата за проследяване на финансирането на тероризма, през 2010г. тя изрази множество позиции по различни спорни въпроси, свързани с договарянето на текста на споразумението. Комисията изготви и рамковите позиции на страната във връзка с подписването и сключването на Споразумението. При изготвянето на рамковите позиции комисията отчете, че важна предпоставка за предотвратяване, разследване, разкриване и преследване на тероризма или финансиране на тероризма в международен аспект, е навременният обмен на информация между компетентните структури на отделни държави и/или обединения от държави. Поради това, че този обмен на данни задължително включва и лични данни на физически лица е особено важно да се прилагат основните ценности и принципи на европейската правна уредба относно правото на неприкосновеност и защитата на личните данни.

Комисията счита, че Споразумението урежда в необходимата степен гаранциите за защита на личните данни, като лимитира целта на обработването единствено до предотвратяването, разследването, разкриването и преследването на тероризма или финансиране на тероризма. Спазен е важен принцип при трансфера на лични данни към трети страни – страни извън ЕС и Европейското икономическо пространство, съгласно който предоставяне на данни е допустимо, само ако държавите-получатели осигуряват адекватно ниво на защита на данните. Като гаранция за адекватната защита на данните е обстоятелството, че със Споразумението е въведен независим мониторинг и наблюдение върху спазването на ограниченията на споразумението по отношение на неговата цел - борба с тероризма.

XI. Прилагане на правото на Шенген и готовност за осъществяване на надзора по обработване на личните данни в ШИС

Независимо, че в резултат на извършената проверка през 2009г. в областта на защита на личните данни за готовността на Република България за присъединяване към зоната от Шенген и изготвения въз основа на нея доклад от страна на инспектиращия екип, бе констатирано, че основният процес по хармонизиране на националното законодателство в областта на защитата на личните данни, е завършен, през 2010г. Комисията за защита на личните данни предприе редица действия и мерки за съобразяване с отправените в доклада препоръки. Към настоящия момент от 14 препоръки в областта на защитата на личните данни, 10 от които попадат в самостоятелната компетентност на КЗЛД, 13 са изцяло изпълнени, а една е в процес на изпълнение. Анализът на отправените препоръки и предприетите действия за тяхното изпълнение от страна на КЗЛД води до следните констатации и изводи.

1. Относно препоръката за натрупване на повече опит при провеждането на проверки и при практическото прилагане на правилата за обработването на лични данни, свързани с въпроси по Шенген., следва да се има предвид фактът, че през 2010 г. са извършени 1269 броя проверки. За сравнение, през 2009 г. общият брой на проверките е 698. На практика е налице удвояване на броя на извършените проверки, което означава сериозно натрупване на опит по линия на контролната дейност на Комисията.

По отношение на прилагането на правилата за обработване на лични данни, свързани с Шенген, служителите на Комисията, в чиито служебни задължения ще попадат въпросите по Шенген, преминаха специализирано обучение в МВР с цел запознаване с механизма на функциониране и работа с Националната Шенгенска информационна система.

2. Опасенията на инспектиращия екип, че някои законови норми създават правна несигурност за физическите лица, са отчетени изцяло и са отразени в Закона за изменение и допълнение на ЗЗЛД (обн. В ДВ, бр. 94 от 30.11.2010г.). С измененията бе регламентирано безплатното упражняване от всяко физическо лице на правото на достъп до информацията относно обработването на лични данни, отнасящи се до него. По този начин законовият текст на чл.28, ал.2 от ЗЗЛД изцяло бе приведен в съответствие с изискванията на Директива 95/46.

3. Препоръката за засилване на сътрудничеството между КЗЛД и МВР доведе до нарастване на двустранния обмен на информация по въпроси от тяхна компетентност, единият от които е именно реализирането на напредък на страната за готовност за присъединяване към Шенгенското пространство. През периода между инспекцията и представянето на настоящия доклад са реализирани множество съвместни инициативи по различни направления, включително по отношение изготвянето на национална позиция на страната по проекти на насоки за водене на преговори и сключване на споразумения, като:

- Споразумението между Европейския съюз и Съединените американски щати относно обработката и трансфера на данни за финансови съобщения от ЕС до САЩ за целите на Програмата за проследяване на финансирането на тероризма;
- Проект на споразумения между Европейския съюз и САЩ, Канада и Австралия за предаване и употреба на резервационни данни на пътниците за целите на предотвратяването и борбата с тероризма и тежката престъпност;
- Проект на споразумение между Европейския съюз и САЩ относно защитата на лични данни при предаването и обработването на такива данни с цел предотвратяване, разследване, разкриване и съдебно разследване на престъпления, включително тероризъм;
- Въвеждане в българското законодателство на Рамково решение 2008/977/ПВР относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, както и изготвянето на проект на Наредба за организацията и функционирането на националната Шенгенска информационна система на Република България.

4. Изцяло е изпълнена препоръката за сътрудничество с други ведомства за разработване на логична схема, която да гарантира предоставянето на информация на обществеността, засягаща правото на достъп и неговото упражняване, включително относно правото на обжалване пред Комисията за защита на данните. Такава информация е разпространена на обществеността не само посредством специализирана информационно-образователна кампания, но и специално чрез Министерството на вътрешните работи и Министерството на външните работи. По този начин бе отчетена и препоръката за повишаване на информираността на гражданите относно техните права в областта на защитата на личните данни, като в хода на кампанията бе поставен акцент върху правата на гражданите в областта на защитата на личните данни след присъединяване към Шенген.

5. Що се отнася до препоръката за осигуряване на възможност на лицата да упражняват своите права, следва да се има предвид, че за периода от провеждане на проверката до средата на 2010 г. случаите на сезиране на Комисията по всякакви въпроси, свързани с нарушени права в областта на защитата на личните данни, са увеличени със 100%. Тази статистика е доказателство както за повишената информираност на лицата относно упражняването на техните права, така и за създадената реална възможност за сезиране на Комисията с всякакви въпроси, предмет на нейната компетентност.

6. Комисията се съобрази и с препоръката за по-активно сътрудничество на национално и международно ниво със съответните институции в областта на защитата на личните данни, като в годишния план за международната дейност на Комисията задължително се включват всички по-важни предстоящи международни мероприятия с участие на органите по защита на данните. Като конкретна стъпка за отчитане на тази препоръка бяха реализирани и двудневни срещи с националните надзорни органи по защита на данните на Словакия, Португалия и Чешката република с цел провеждане на тематични разговори относно предстоящата дейност на Комисията след приключване на процеса по присъединяване към Шенген. Целта на тези двустранни срещи бе оказване на практическо съдействие от страна на трите държави-членки на Шенген във връзка с ефективното упражняване на контрол от страна на националния орган за защита на личните данни съгласно разпоредбите на Конвенцията за присъединяване към Шенгенското споразумение в рамките на подготовката на Република България за присъединяване към Шенгенското пространство.

Споделен бе опитът на надзорните органи по защита на данните на тези три държави в организацията на работата, извършването на структурни промени и подобряване на компетентността на служителите по линия на прилагане на Шенгенското законодателство в областта на защитата на личните данни. Комисията и нейната администрация бяха запознати с формите на сътрудничество с другите органи за защита на данните при обмена на информация в рамките на Шенгенската информационна система, както и със сътрудничеството с другите национални органи, които обработват данни, получени от Шенгенската информационна система.

7. В изпълнение на поканата за представяне на актуална периодична информация за прилагането на законодателството в областта на защитата на личните данни, от втората половина на 2010г. КЗЛД представя ежемесечна актуална информация по реализирания напредък в областта на защитата на личните данни.

Успоредно с предоставянето на актуални данни по компендиума на Република България, КЗЛД предоставя ежемесечно на заместник министър-председателя и министър на вътрешните работи информация относно хода на изпълнение на дейностите, включени в Националния Шенгенски план. Вече е изцяло изпълнена първата правно-нормативна задача в Плана за 2010г., а именно изменение и допълнение на ЗЗЛД. С направените изменения по линия на разширяване на правомощията на Комисията в областта на провеждането на преговори и сключването на международни договори, както и провеждане на обучение в областта на защитата на личните данни, ще се способства за цялостното изпълнение и на другите задачи, включени в Националния план. Към настоящия момент в срок е изпълнена и задачата относно информираност на обществото във връзка с правата и задълженията на гражданите по отношение на личните им данни, обработвани в ШИС.

В областта на защитата на личните данни в Република България готовността на страната за присъединяване към Шенгенското пространство беше положително оценена в рамките само на една проверка от представители на Европейската комисия, Съвета на Европейския съюз и на държави от Шенгенското пространство. Предвид това може да се направи извод, че надзорният орган е в състояние да отговори както на очакванията от държавите-членки на Шенгенското пространство за сътрудничество по линия на обмена на информация, така и на задълженията по упражняване на контрол, произтичащи от ратифицирането на Шенгенската конвенция. Важна гаранция за способността и готовността на Комисията да изпълнява в пълен обем своите правомощия, произтичащи от предстоящото членство в Шенгенската зона е и въведеното с изменението от 30.11.2010г. на ЗЗЛД правомощие на надзорния орган да съдейства за провеждането на държавната политика в областта на защита на личните данни. С признаването на компетентността на Комисията при провеждането на държавната политика по защита на данните допълнително се укрепва нейната институционална независимост.

XII. Административен капацитет и финансово състояние

1. Административен капацитет.

През 2010 г. Комисията продължи реализирането на своята политика по развитие и укрепване на административния си капацитет с цел постигане на институционална устойчивост и пълноценно изпълнение на законовите задължения като висш надзорен орган.

През 2010 г. общата щатна численост на КЗЛД е 81 бр. От тях:

- Заети щатни длъжности в периода януари - декември 2010 г.:
 - по служебно правоотношение – 49 бр.;
 - по трудово правоотношение – 18 бр.
- Незаети длъжности:
 - по служебно правоотношение – 13 бр.,
 - по трудово правоотношение – 1 бр.

През годината са назначени общо 19 служители: по служебно правоотношение – 15 бр. и по трудово правоотношение – 1 бр. Прекратени са служебните правоотношения с 2 служители и трудовите правоотношения с 2 служители. Преназначени са 2 служители по служебно правоотношение (заместване на отсъстващ служител). Повишени са в ранг 11 служители, а 5 служители са повишени в длъжност.

За Комисия за защита на личните данни обучението на служителите от нейната администрация е важен елемент от управлението на човешките ресурси. Основните принципи, на които КЗЛД заложи през 2010 г. във връзка с обучението и повишаването на квалификацията на служителите, са:

- адекватност - планиране и осъществяване на обучение, отговарящо на потребността за осъществяване на качествена дейност в съответните звена;
- актуалност - обучението да отговаря на измененията в законодателството, свързано с дейността на КЗЛД и най-добрите национални и международни практики.

През отчетния период приоритет получиха онези курсове и обучения, които ще спомагат за повишаването ефективността на работа и ще допринасят за постигане целите на КЗЛД. Беше реализиран годишен план за обучение с две основни направления:

- задължително обучение - на служители, постъпващи за първи път на държавна служба;
- специализирано обучение - за професионално развитие и повишаване на квалификацията.

Основна институция за реализиране на планираното обучение на служителите от Комисията беше Институтът по публична администрация към Министерски съвет. През задължително обучение от ИПА преминаха 7 новоназначени държавни служители на експертна длъжност. През специализирано обучение свързано с годишните приоритети на КЗЛД за отчетния период са преминали 42 служители.

През май 2010 г. беше проведено обучение с участието на членовете на КЗЛД и служителите от администрацията по следните теми:

- Актуални проблеми на защита на личните данни във връзка с измененията на Закона за електронните съобщения;
- Обучение на служителите на КЗЛД по Закона за защита на класифицираната информация.

Беше проведено обучение и чрез други източници по специфични теми, свързани с осъществяването на дейността на Комисията: "Управление на здравословни и безопасни условия на труд", "Последните промени в ЗОП" и "Управление и развитие на служителите в администрацията".

Във връзка с членството на Република България в Европейския съюз (ЕС) и присъединяването ни към Шенгенското пространство Комисията прие решение за изграждане на системата за работа с класифицирана информация на ЕС в Комисията. По отношение на персоналната сигурност бяха издадени сертификати за работа с класифицирана информация на ЕС на основните длъжностни лица, включени в списъка по чл. 37 от ЗЗКИ.

В края на 2010 г. стартираха процедурите по откриване на регистратура за класифицирана информация на ЕС, както и по акредитиране на АИС и мрежи за работа с класифицирана информация.

С Решение № 582 от 06.08.2010 г. на Министерски съвет на Комисията беше предоставена за безвъзмездно управление част от недвижим имот – публична държавна собственост. През октомври 2010 г. предоставените части от недвижимия имот бяха приети от Министерството на отбраната. С оглед изпълнението на РМС и с цел привеждане в експлоатация на предоставената на Комисията сграда е необходимо финансово обезпечаване на посочените цели.

2. Бюджет

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2010 г. и ПМС № 324 от 30.12.2009 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2010 г. е утвърден бюджета за дейността на КЗЛД в размер на 2 650 000 лв. Със Закона за

изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 2010 г. и с ПМС № 163/03.08.2010 г. за изменение и допълнение на ПМС № 324/2009 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2010 г. бюджета на КЗЛД е намален с 530 000 лв. (20%) и утвърдените средства са в размер на 2 120 000 лв.

През годината бюджетът на Комисията е увеличен със сумата в размер на 273 350 лв., като са извършени корекции от Министерство на финансите във връзка с изпълнение на договори, сключени в края на 2009 г., за доставка на компютърна и офис техника, система за архивиране, комуникационно оборудване и специализиран софтуер и във връзка с осигуряване на средства за издръжка до края на 2010 г. След извършените промени, актуализираният бюджет на КЗЛД е в размер на 2 353 350 лв.

За обезпечаване на дейността на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация са извършени разходи общо в размер на 2 384 270 лв. или 99,6 % от актуализираните разчети за годината. Видовете разходи, отразени по параграфи от ЕБК са представени в таблица, както следва:

Параграф	Наименование на разходите	Сума (лева)
01-00	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	863 692
02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	86 560
05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	211 295
10-00	Издръжка	883 783
52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	267 775
53-00	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	71 165
	Общо разходи по бюджета	2 384 270
	Утвърден бюджет (актуализиран)	2 393 350
	Неизразходвани средства	9 080

През 2010 г. са отчетени приходи в размер на 48 300 лв., представляващи административни глоби и имуществени санкции, наложени с наказателни постановления, издадени от КЗЛД като държавен орган по силата на ЗЗЛД.

След актуализацията на бюджета през годината, поради намалението на средствата за издръжка, КЗЛД се оказа в затруднено финансово положение и към 31.12.2010 г. е с просрочени задължения към наемодателя в размер на 43 901 лв.

XIII. Цели и приоритети на Комисията за защита на личните данни за 2011 година

1. Основен приоритет на Комисия през 2011г. е повишаването на осведомеността на гражданите за техните права в областта на защитата на личните данни. В тази връзка усилията на Комисията са насочени в следните аспекти:

- Разширяване на стартиралата специализирана национална информационна кампания на Комисията, посветена на повишаване на информираността на гражданите за техните права в сферата на защитата на личните данни в Шенгенското пространство. Стартиралата през 2010г. информационно-образователна дейност сред различни групи в обществото следва да продължи и през 2011г.

- Провеждане на активна образователна и информационна дейност, осъществявана чрез развитие и обогатяване на формите на онлайн комуникацията на Комисията и чрез издаване на аудиовизуални и печатни материали, насочена към младата аудитория с оглед заплахите в интернет пространството.

2. С последните изменения в ЗЗЛД (ДВ, бр. 94 от 2010г.) е разписано ново правомощие на Комисията в областта на защитата на личните данни, а именно: Организиране и координиране обучението в областта на защитата на личните данни на администраторите на лични данни. С това изменение не само се признава необходимостта от унифициране на национално ниво на знанията и практиките в областта на защитата на данните, прилагани от всички администраторите, но се и признава задължителния характер на обучението спрямо всички. Затова провеждането на задължително обучение в областта на защитата на личните данни е сериозен ангажимент, на който Комисията посвещава своите усилия и през 2011 година. Провеждането на такова обучение на всички администратори и обработващи лични данни е важен инструмент за постигане на унифицирани стандарти по защита на данните. Посредством задължителното обучение ще се придобият знания, умения и опит за обработване на лични данни, което не само ще доведе до повишаване на правната култура на администраторите на лични данни и техните служители относно правата на гражданите, но и ще повиши тяхната професионална компетентност за ефективно изпълнение на задълженията им в тази област. Това е наложително предвид факта, че защитата на личните данни е регламентирана като основно право на европейските граждани в Хартата на основните права на Европейския съюз (чл.8 - защита на личните данни).

3. Засилване на двустранното сътрудничество със сродни надзорни органи по защита на личните данни е друг важен приоритет на Комисията през 2011 г. С факта на присъединяване към Шенгенската зона КЗЛД ще поеме сериозни ангажменти по линия на упражняването на независим контрол на информацията от националната част от Шенгенската информационна система (Н.ШИС), зачитането на правата на гражданите при въвеждане на лични данни за тях в Н.ШИС и развитието на международното сътрудничество със сродни надзорни органи по защита на личните данни от държави-членки на ЕС и на Шенгенската зона във връзка с прилагането на Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген. След присъединяването на Република България към Шенгенското пространство, значителна част от усилията на КЗЛД през 2011г. ще бъде насочена към засилване на вече създадените двустранни контакти със сходните надзорни органи по защита на данните.

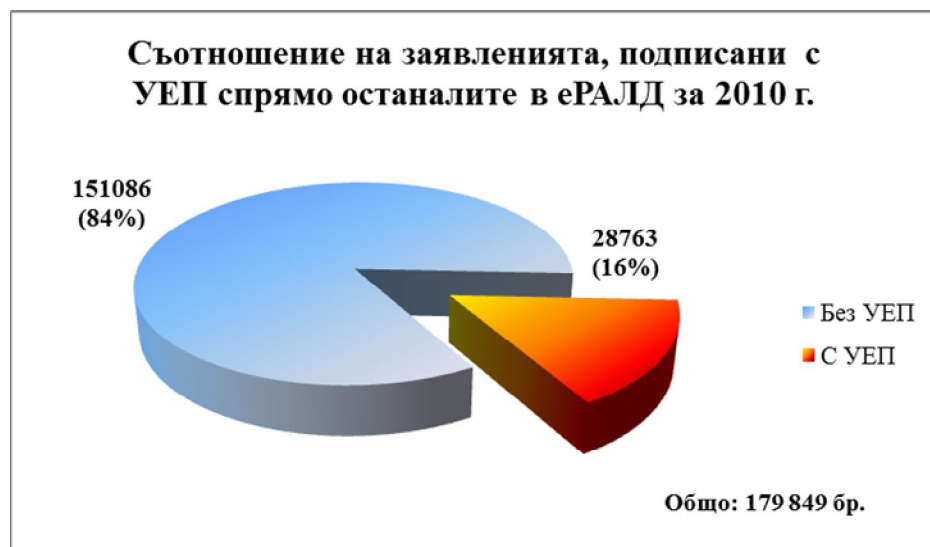
4. Важен приоритет в дейността на Комисията през 2011г. е активното участие в работата на европейските органи и институции и в разработването на правила, изисквания и по-високи стандарти за защита на личните данни, както следва:

- Съществен принос по линия на изготвяне, обсъждане и одобрение на новата европейска правна рамка в сферата на защита на данните и неприкосновеността на личния живот, както и по въпросите, свързани с обработката и обмена на лични данни между органи в областта на правоприлагането.

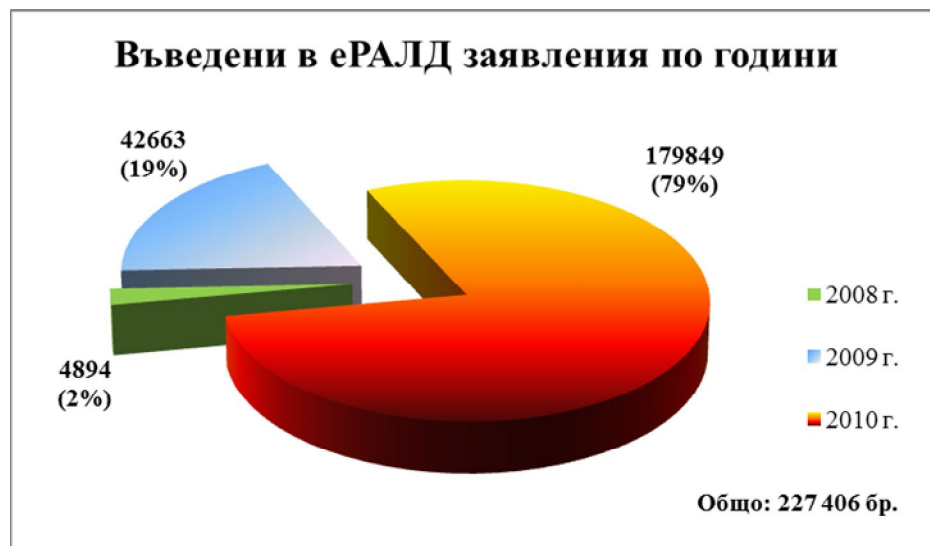
- Ефективното участие в разглеждането и анализирането на въпросите в областта на телекомуникациите и изготвянето и въвеждането на общи правила и изисквания за защита, които да осигурят по-доброто прилагане на правата на лицата по отношение на техните лични данни и информация

5. Акцентиране върху задълженията на Комисията, произтичащи от Закона за електронните съобщения, като наблюдаващ орган, който упражнява надзор върху дейността на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги. Важен аспект в тази дейност е задължението на КЗЛД ежегодно да предоставя обобщена статистическа информация на Народното събрание и на Европейската комисия.

Приложения:

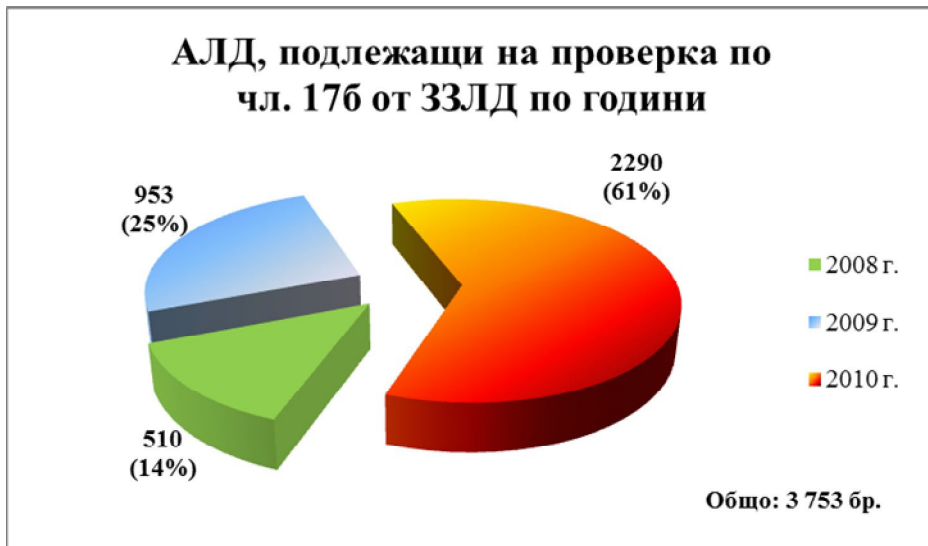
фиг. 1

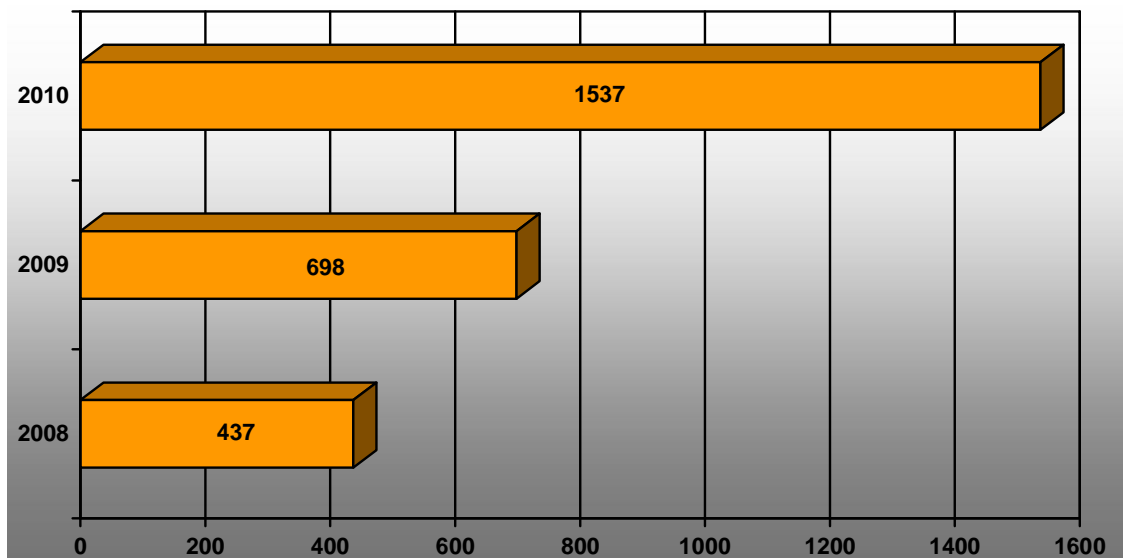
фиг. 2

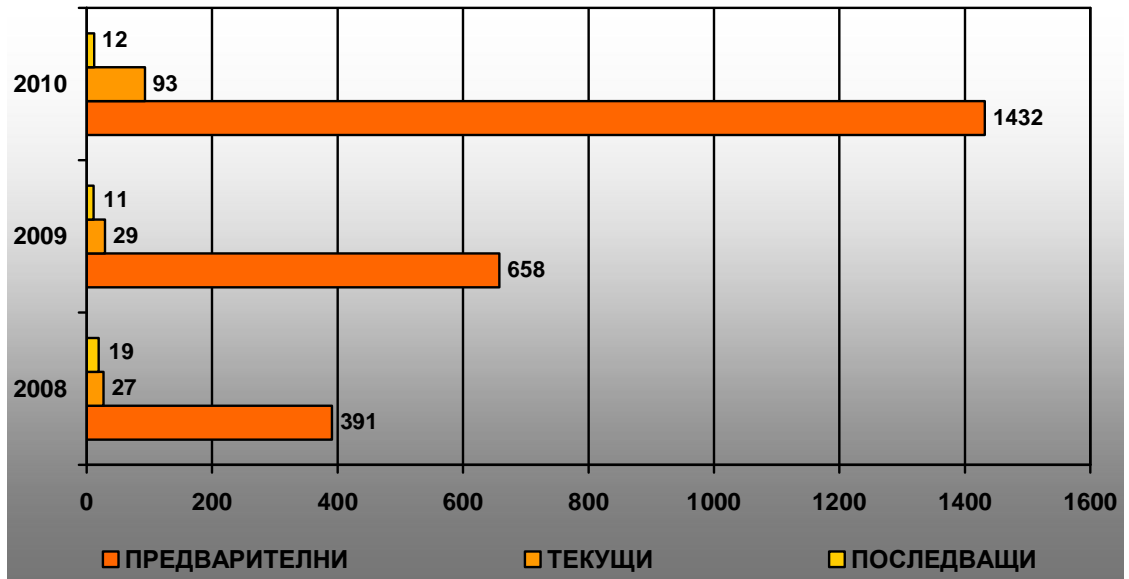
фиг. 3

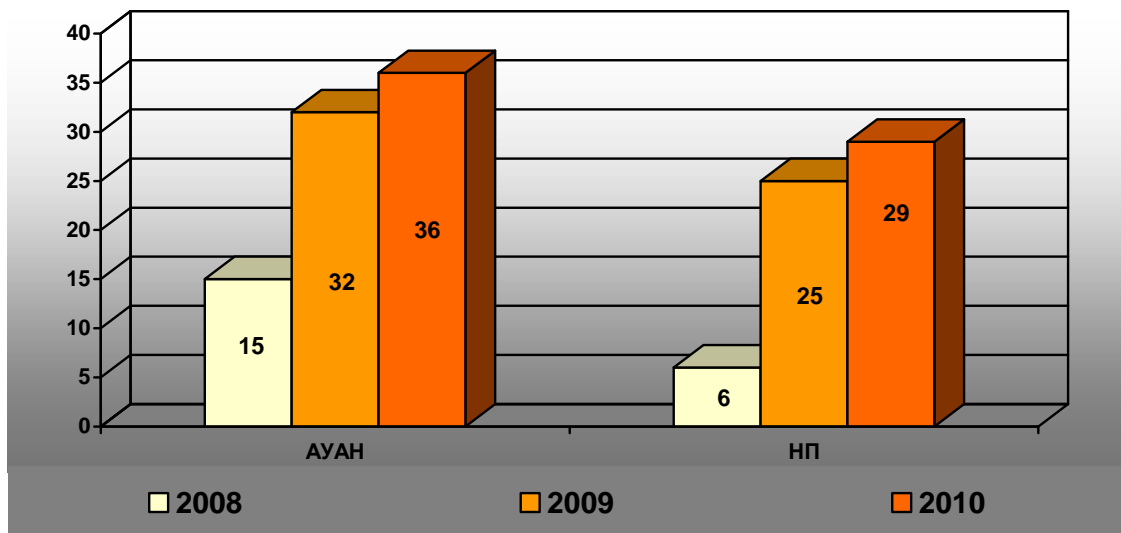
фиг. 4

фиг. 5

фиг. 6

фиг. 7

фиг. 8

Годишният отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни през 2010 година е приет с решение на Комисията на заседание, проведено на 26 януари 2011 г. (Протокол № 4).

Председател:

Венета Шопова

Членове:

Красимир Димитров

Валентин Енев

Мария Матева

Веселин Целков